

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıkların Epidemiyolojisi

Doç. Dr. Selda SAYIN-KUTLU
Pamukkale Üniversitesi
İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

► Sık görülen bakteriler

- *Neisseria gonorrhoeae* (gonore veya gonokokkal enfeksiyon)
- *Chlamydia trachomatis* (Klamidyal enfeksiyonlar)
- *Treponema pallidum* (sifiliz)
- *Haemophilus ducreyi* (şankroid)
- *Klebsiella granulomatis* (granuloma inguinale)

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

► Sık görülen virüsler

- HIV (AIDS)
- Herpes simpleks virus type 2 (genital herpes)
- Human papillomavirus (genital siğiller, servikal, anogenital ve orafarenks kanserleri)
- Hepatitis B virüs, hepatit C virüs (hepatit, siroz, karaciğer kanseri)
- ► Cytomegalovirus (beyin, göz ve barsakta enfeksiyonları)

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

► Parazitler

- *Trichomonas vaginalis* (vajinal trikomanyaz)

► Mantarlar

- *Candida albicans*? (kadında vulvovajinit ve erkekte glans penis ve sünnet derisinde inflamasyon)

CYBİ'de görülen risk faktörleri ve göstergeleri

CYBİ bulaşını etkileyen biyolojik faktörler

- ▶ Yaş
- ▶ Cins
- ▶ Sünnet
- ▶ İmmün durum

CBYİ bulaşını etkileyen toplumsal farklılıklar

CYBİ'ler HIV'in bulaş riskini artırır

- ▶ Gonore ve klamidya infeksiyonları → 3 kat →
- ▶ Sifiliz 7 kat →
- ▶ Herpes genitalis 25 kat

Bulaş riski

Cinsel ilişki

- Korunmasız
- Heteroseksüel
- Zorlamasız
- Tek

HIV için

- ~%1 (kadından erkeğe)

HCV için

- %0-0.06

Gonore için

- Kadından erkeğe ~%20
- Erkekten kadına ~%50-70

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

- ▶ Her gün 1 milyondan fazla kişi CYBİ etkenlerinden biri ile enfekte olmaktadır.
- ▶ Her yıl yaklaşık 15-49 yaşlarındaki kişilerin 400 milyonu klamidyâ, gonore, sifiliz ve trikomoniyazdan biri ile enfekte olmaktadır.
- ▶ 417 milyon kişide genital herpes oluşmaktadır.
- ▶ 291 milyondan fazla kişide HPV enfeksiyonu oluşmaktadır.

www.ecdc.europa.eu,2013

WHO, 2015

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

- ▶ CYBİ'lerin büyük bir çoğunluğu asemptomatik
- ▶ CYBİ'ler anneden bebeğe geçmekte ve kronik hastalıklara yol açabilmektedir.
- ▶ Özellikle gonore başta olmak üzere tüm dünyada ilaç direnci önemli bir tehdit oluşturmaktadır.
- ▶ Gonore, klamidya özellikle Sahraaltı Afrika'da infertilitenin en önemli nedenleridir.

Tüm dünyada 2008 yılında tedavi edilebilir yeni kazanılmış CYBİ'ler (gonore, klamidya, sifiliz, trikomoniyaz)

Sifiliz

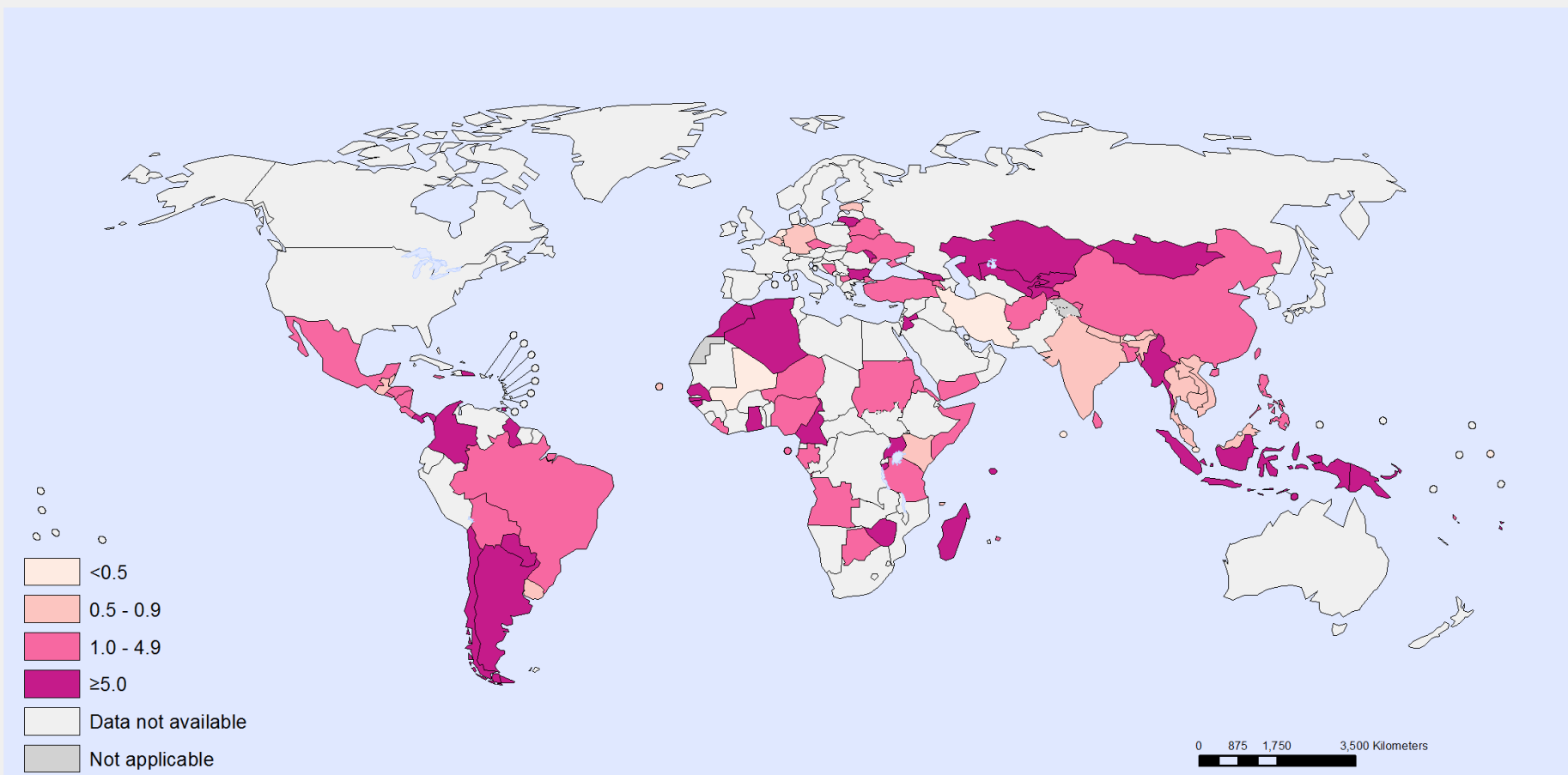
- ▶ Her yıl yaklaşık 10.6 milyon yeni vaka meydana gelmektedir.
 - ▶ Her yıl gebelikte sifilize bağlı 300 000'ün üstünde fetal ve neonatal ölümler görülmektedir.
 - ▶ Sifiliz yaklaşık erkeklerde kadınlardan 5 kat daha fazla görülmektedir.
 - ▶ Birçok ülkede seks çalışanların $\geq 5\%$ 'inden fazlasında sifiliz görülmektedir.
-

Sifiliz

- ▶ Son yıllarda sifiliz Avrupa, Kuzey Amerika ve Çin'de artmaya başladı.
- ▶ Avrupa ülkelerinde **MSM**, seks çalışanları ve ilaç kullanıcıları gibi yüksek riskli cinsel davranışı olanlarda salgınlar bildirilmiştir.
- ▶ Afrika dışında dünyanın her yerinde erkeklerde özellikle MSM'lerde fazla oranda görülmektedir.
- ▶ Afrika'da erkek ve kadınlarda eşit oranda görülmektedir.

Percentage of sex workers with active syphilis (latest reported data since 2005)

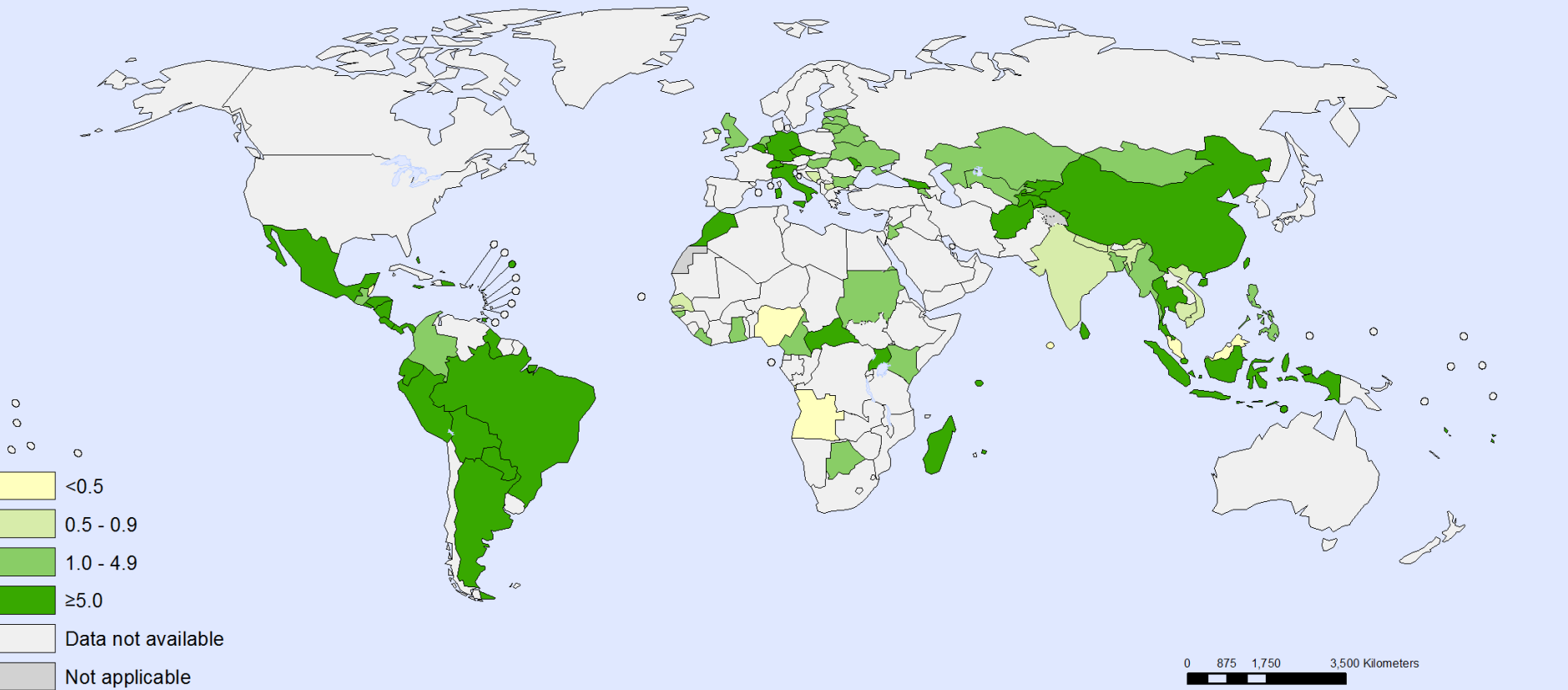
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Health Statistics and
Information Systems (HSI)
World Health Organization

© WHO 2015. All rights reserved.

Percentage of men who have sex with men with active syphilis (latest reported data since 2006)

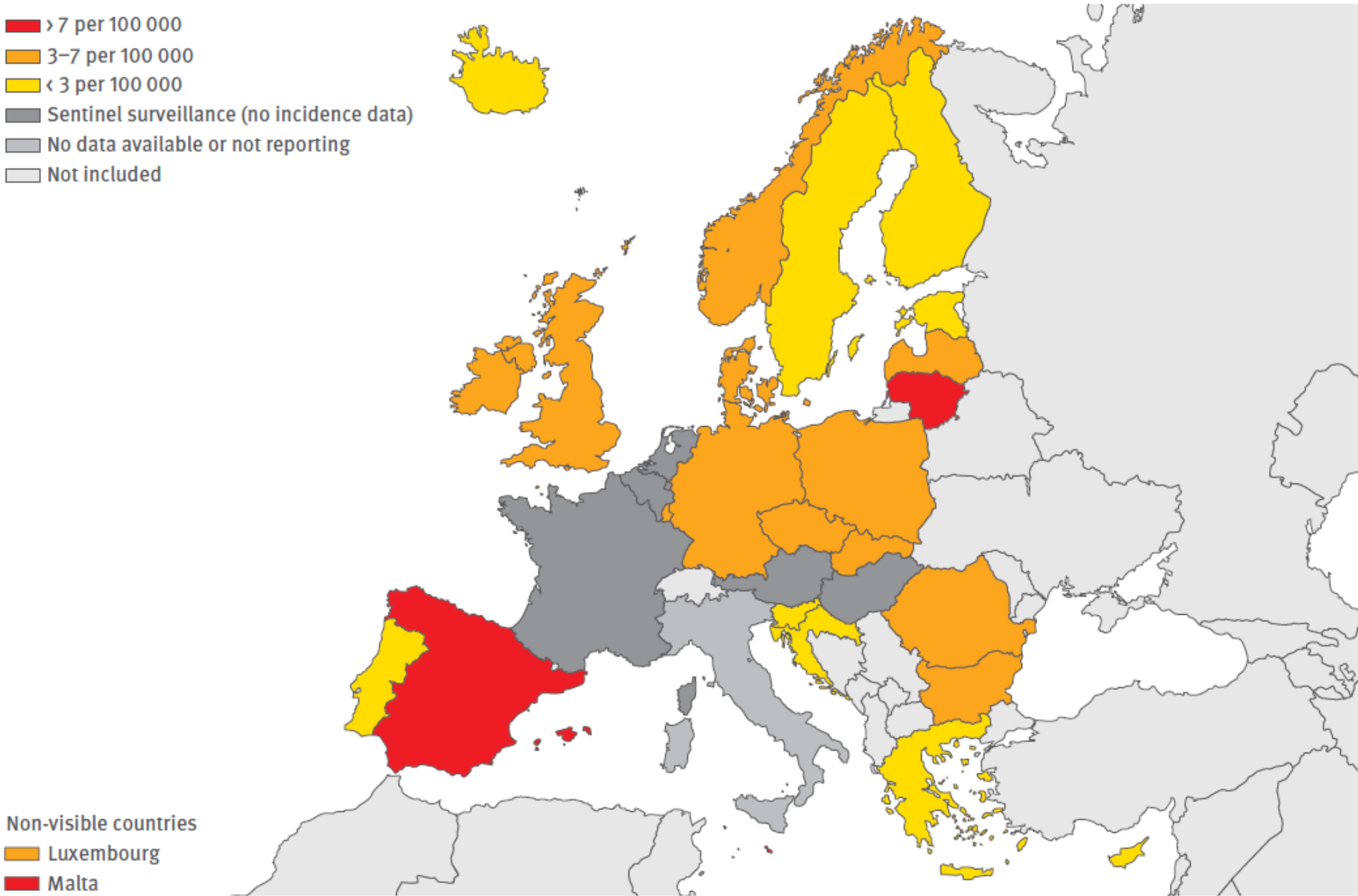
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Health Statistics and
Information Systems (HSI)
World Health Organization

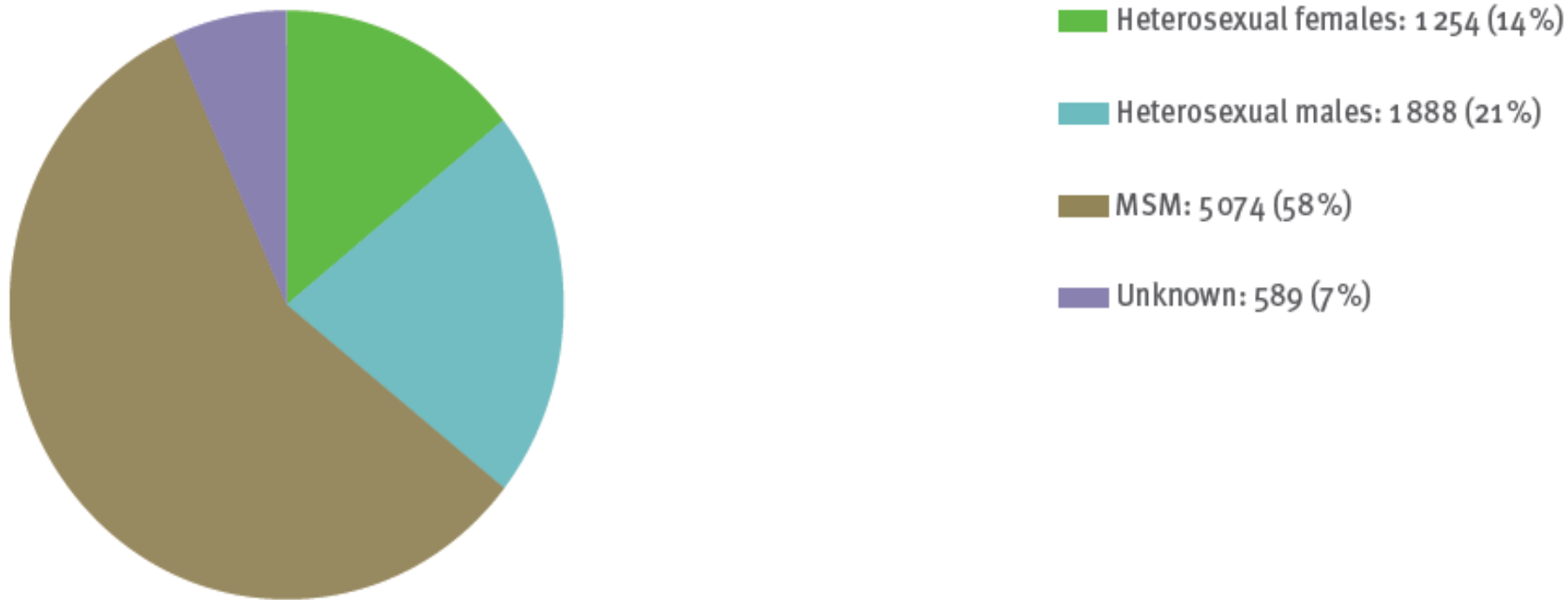
© WHO 2015. All rights reserved.

Figure 3.1: Number of syphilis cases per 100 000 population, EU/EEA, 2013

Avrupa'da sifiliz vakalarının bulaş yollarına göre dağılımı

Number and percentage of syphilis cases by transmission category and gender (n=8 805), 2013

Sifiliz kimlerde taranmalı?

- ▶ Gebe kadınlar
- ▶ Seks çalışanları (kadın, erkek, transeksüel)
- ▶ Erkeklerle seks yapan erkekler (MSM)
- ▶ Diğer

Hepatitis B, Hepatitis C, Human immunodeficiency virus and syphilis frequency among blood donors: A single center study

Sule Menziletoglu Yildiz ^{a,*}, Aslihan Candevir ^b, Filiz Kibar ^c, Gulser Karaboga ^a, Ferda Tekin Turhan ^d, Cem Kis ^e, Suleyman Dincer ^f, Birol Guvenc ^{a,d,e}

Transfusion and Apheresis Science ■■ (2015) ■■–■■

Table 4
HBsAg, HCV, HIV and Syphilis seropositivity rates according to screening tests among blood donors in Adana.

City	Year	Number of donors	HBsAg (%)	Anti-HCV (%)	Anti-HIV-1/2 (%)	VDRL/RPR (%)	References
Adana	1988–1995	65,068	7.93	NR ^a	NR	NR	Kilic et al., 1996 [16]
Adana	1991–1995	53,966	NR	0.54	NR	NR	Kilic et al. 1996 [16]
Adana	1992–1993	8785	6.58	0.51	NR	NR	Dundar et al. 1994 [17]
Adana	2000	Data not shown	4.52	NR	NR	NR	Dilek et al. 2007 [18]
Adana	1999–2002	19,644	0.88	0.16	NR	NR	Turunc et al. 2003 [15]
Adana	2007–2009	62,461	1.92	0.48	0.2	0.18	Menziletoglu Yildiz et al. (current study)

^a NR: Not reported

Doğrulama test sonuçlarına göre;
HBs Ag %1.66
Anti-HCV %0.05
Anti HIV1/2 %0.003
Sifiliz %0.10

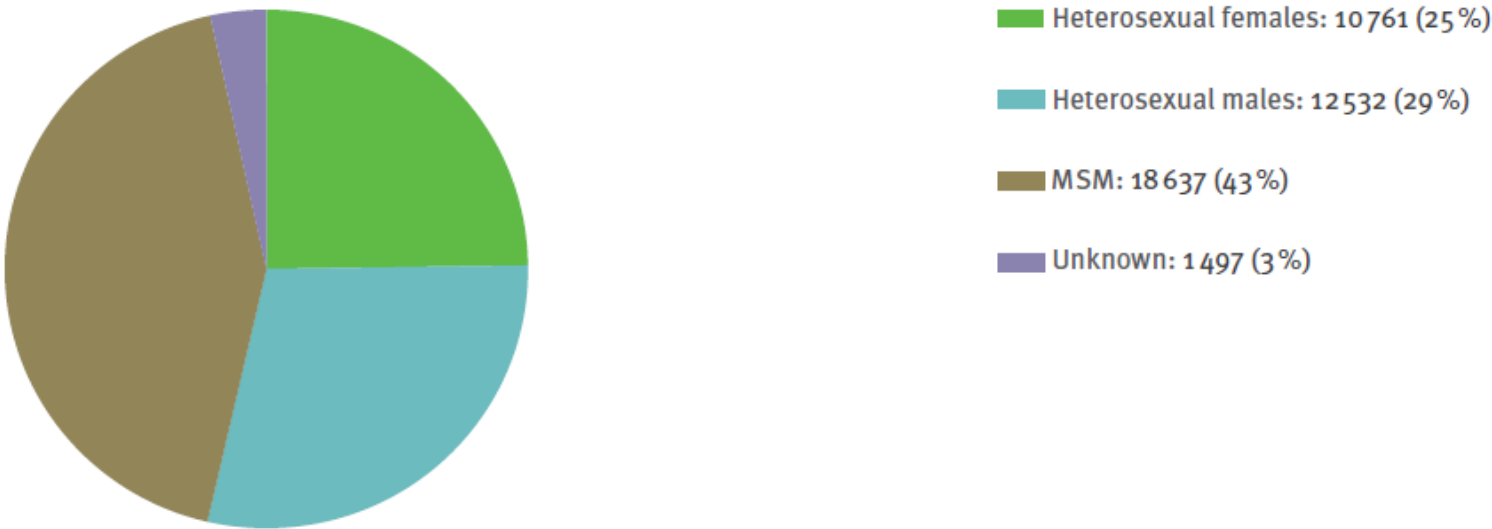
HIV/AIDS vakalarında sifiliz seroprevalansı ve risk faktörleri

- ▶ Ocak 2006-Nisan 2013, İstanbul
 - ▶ Yeni tanı almış HIV pozitif 308 vaka hasta
 - ▶ 266 erkek (131 MSM)
 - ▶ TPHA (+/- RPR) pozitifliği 40 hasta (%12.9)
 - ▶ Tümü erkek
 - ▶ MSM'lerde %21.3
 - ▶ HS'lerde %6.8
- P=0.0003

Gonore

- ▶ Gonokokkal infeksiyonlar halen tüm dünyada önemli bir halk sağlığı sorunu.
- ▶ Halen yaklaşık yılda 106.1 milyon kişide yeni infeksiyon oluşmaktadır.
- ▶ Erkeklerde 3 kat daha fazla görülmektedir.
- ▶ Vakaların %39'u genç erişkinlerde görülmektedir.
- ▶ 2008 yılından beri birçok Avrupa ülkesinde
- ▶ %79'luk bir artış var.

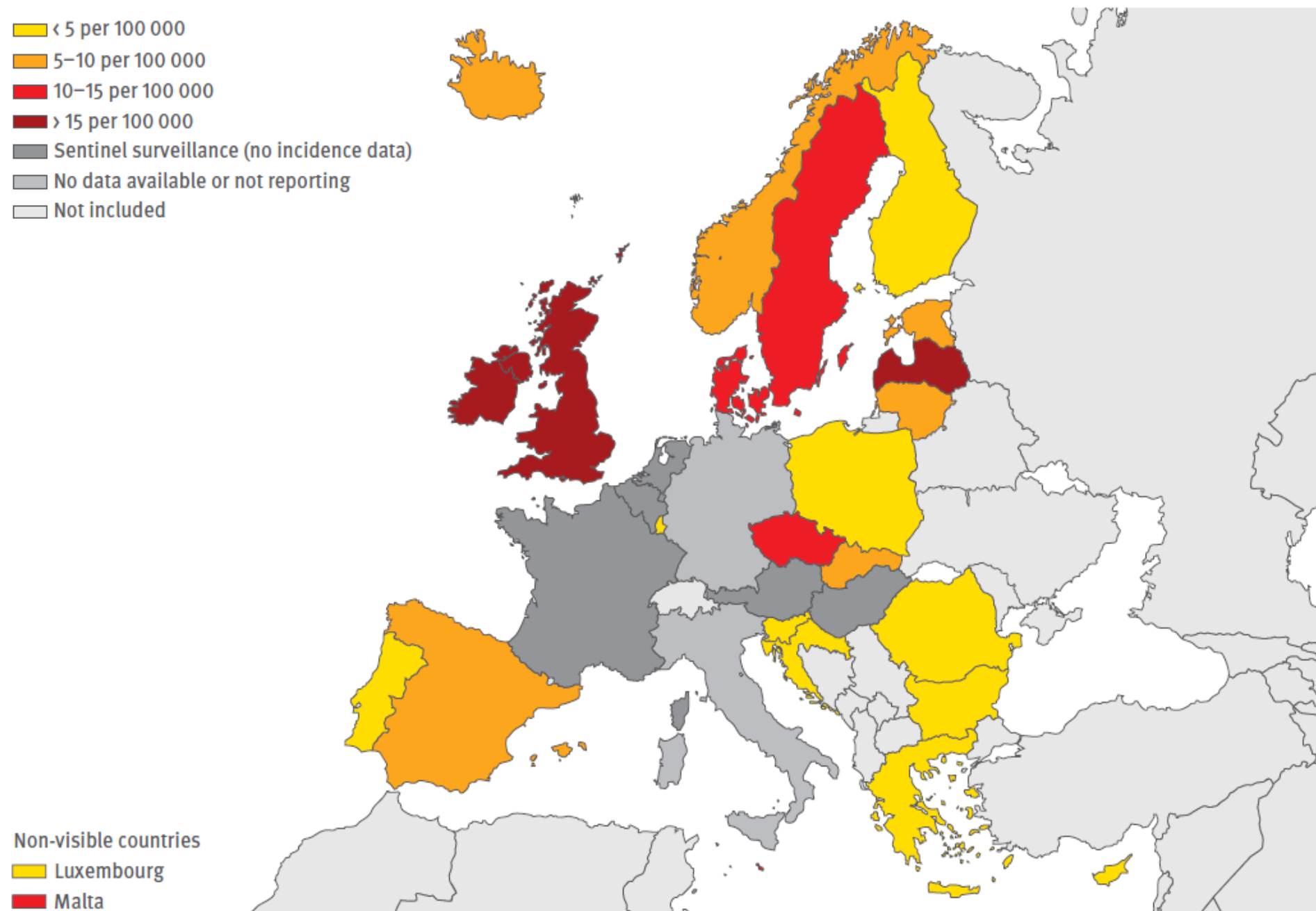
Figure 2.5: Number and percentage of gonorrhoea cases by transmission category and gender (n=43 427), EU/EEA, 2013

Note: Includes data from the Czech Republic, Denmark, Finland, France, Greece, Latvia, Lithuania, Malta, the Netherlands, Norway, Romania, Slovenia, Sweden and the United Kingdom.

Figure 2.6: Percentage of gonorrhoea cases diagnosed among MSM, EU/EEA, 2013

Figure 2.1: Number of gonorrhoea cases per 100 000 population, EU/EEA, 2013

Gonore

- ▶ Güney Afrika'da üretrit ek sık etkenidir.
- ▶ Amerika'da artış görülmektedir.
- ▶ Güney ve Güneydoğu Asya'da kadın seks çalışanlarında daha fazladır.

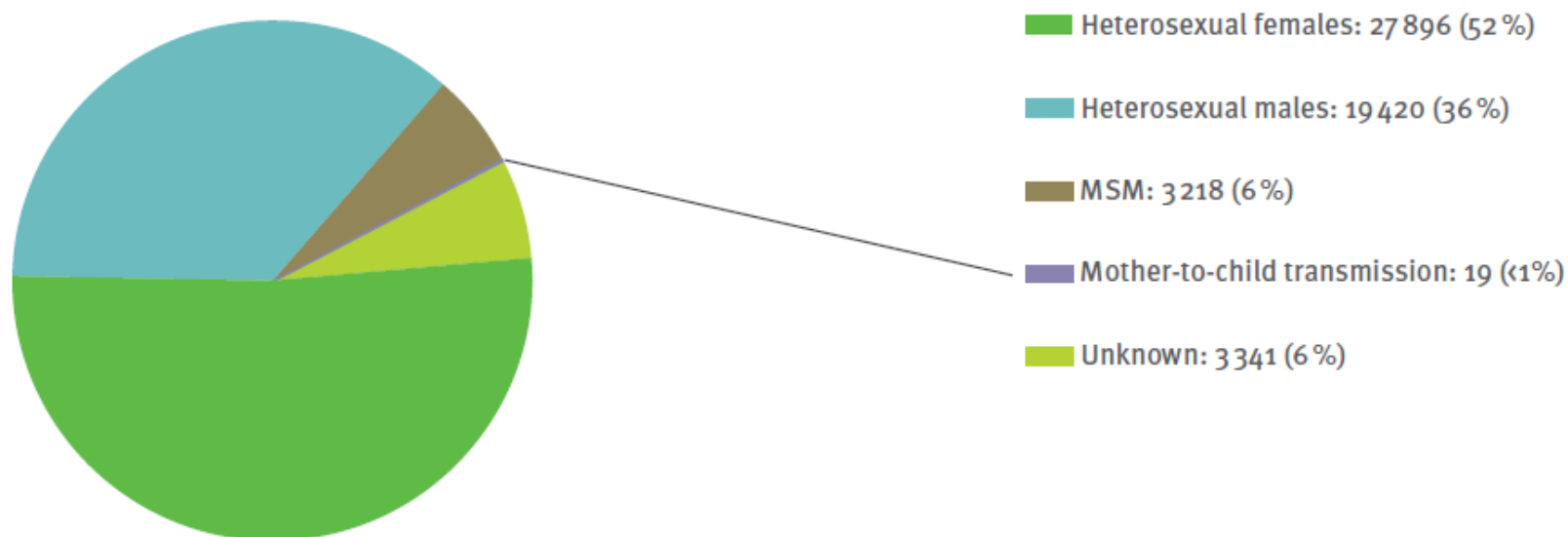
Türkiye’de semptomatik, asemptomatik ve infertil kadınların endoservikal örneklerinde *C. trachomatis* ve *N. gonorrhoeae* prevalansı

- ▶ 370 kadın
- ▶ *C. trachomatis*, semptomatik kadınlarda %5.16, asemptomatik kadınlarda %1.11, infertil kadınlarda %2.15
- ▶ *N. gonorrhoeae* semptomatik kadınlarda %2.42, infertil kadınlarda %1.02
- ▶ Her iki m.o. ‘da 25 yaş üstü olgularda daha yüksek.

***C. trachomatis* infeksiyonları**

- ▶ En sık görülen bakteriyel CYBİ
- ▶ Her yıl yaklaşık 105.7 milyon yeni vaka görülmekte
- ▶ 15-24 yaşta fazla
- ▶ Vakaların büyük çoğunluğu heteroseksüel bulaş ile meydana gelmiş.

Figure 1.4: Number and percentage of *Chlamydia trachomatis* infections by transmission category and gender (n=53 894), 2013, EU/EEA

Note: Includes data from Greece, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, the Netherlands, Romania, Slovenia and Sweden.

***Trichomonas vaginalis* enfeksiyonu**

- ▶ *T. vaginalis* en sık görülen viral olmayan CYBİ
- ▶ Tüm dünyada yılda 276.4 milyon vaka görülmektedir.
- ▶ *T. vaginalis* epidemiyolojisi HIV ile yakın ilişkili
- ▶ Sahraaltı Afrika'da HIV prevalansının yüksek olduğu ülkelerde daha fazla görülmektedir.

▶ ▶ Kenya'da %29.3, Zambia'da %34.3

UNAIDS/WHO Working Group on Global HIV/AIDS and STI Surveillance,

Türkiye'de *T. vaginalis*

- ▶ 207 kadın, İstanbul
- ▶ *T. vaginalis* %0.97

Polat E, et al. Türkiye parazitoloj Derg 2011;35(2):68-71.

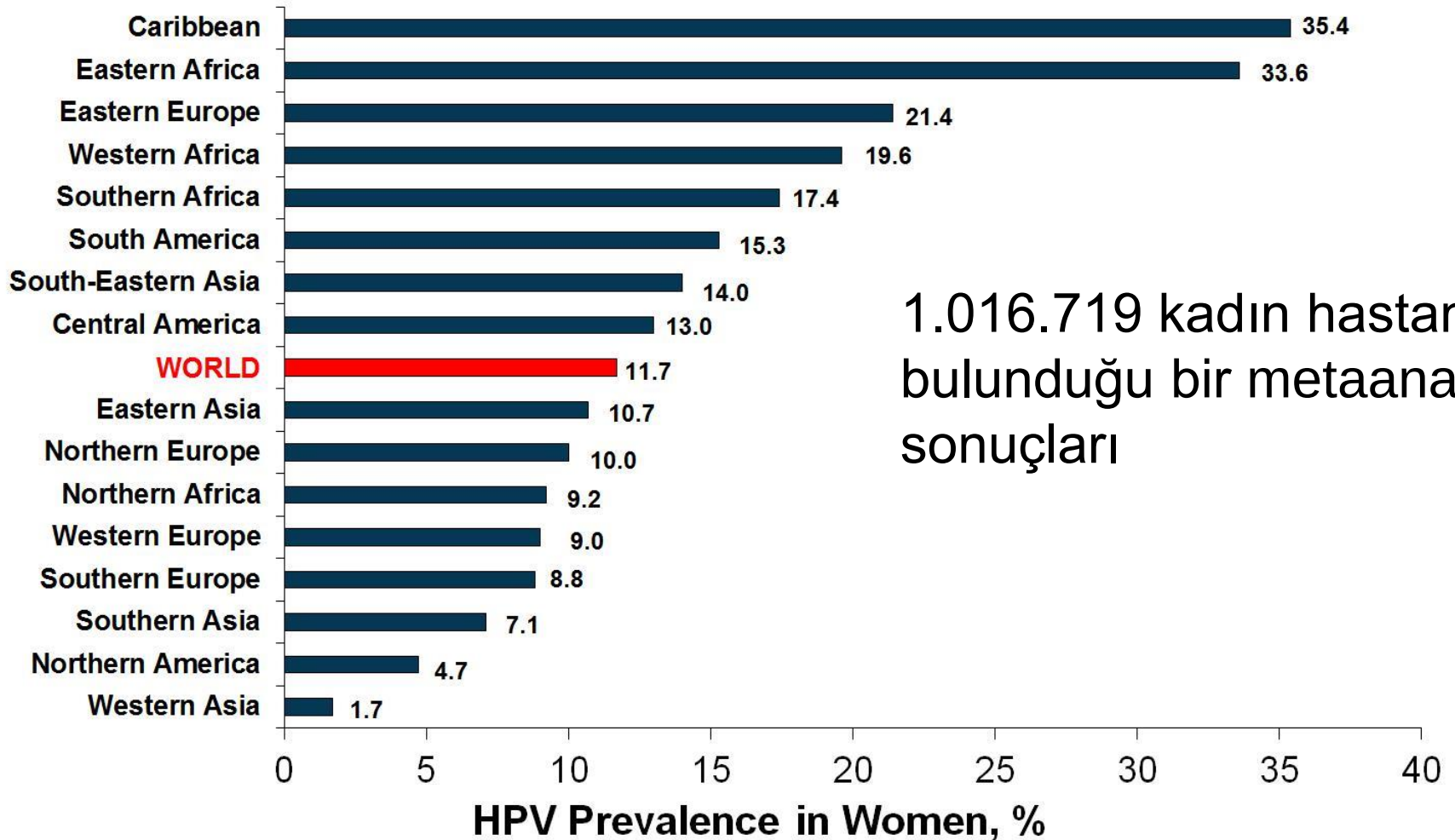
Herpes simpleks virus tip 2 (HSV-2)

- ▶ Tüm dünyada genital ülserin en sık etkeni
- ▶ HSV-2 prevalansı en yüksek Afrika'da, kadınlarda %30-80, erkeklerde %10-50 oranında görülmektedir.
- ▶ 15–24 yaşta fazla

Türkiye’de HSV tip 2 ve C. *trachomatis* seroprevalansı

- ▶ >15 yaş, 1.115 kadın, Ankara.
- ▶ Seropozitiflik HSV 2 için %53.5, C.
trachomatis için %52.2 olarak bulunmuş.

Normal sitolojik bulguları olan kadınlarda servikal HPV prevalansı

HPV Epidemiyolojisi

- ▶ Amerika'da 20 milyon kişi anogenital suşlarla infekte
- ▶ Amerika'da 5.5 milyon/yıl yeni genital HPV enfeksiyonu kazanılmakta
 - ▶ **Bunların 3/4'ünü 15 - 24 yaşlarındaki kişiler oluşturmakta**
- ▶ 14-59 yaşlarındaki tüm kadınlarda HPV prevalansı %27
- ▶ Cinsel olarak aktif 14-19 yaşlarındaki kızların yaklaşık %40'ı ve 20-24 yaşlarındaki kızların %50'si infekte

▶ **%80'e yakın kadın hayatları boyunca HPV**

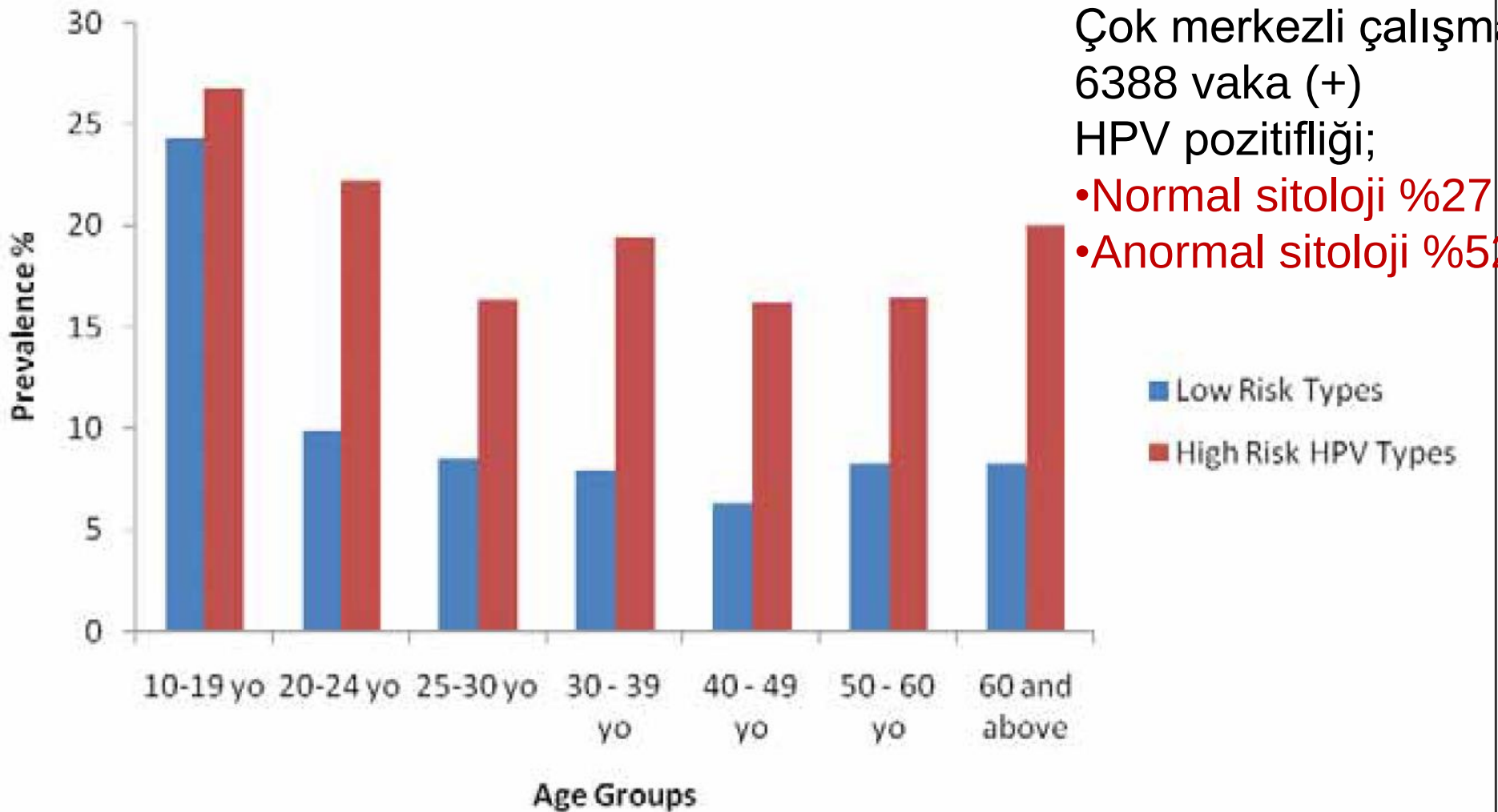
NHANES data 2003-2004

Bierman et al, NEJM 1998

Dunne et al, JAMA 2007

CDC (MMWR) 2007

Türkiye'de servikal HPV tipleri: Çok merkezli çalışma

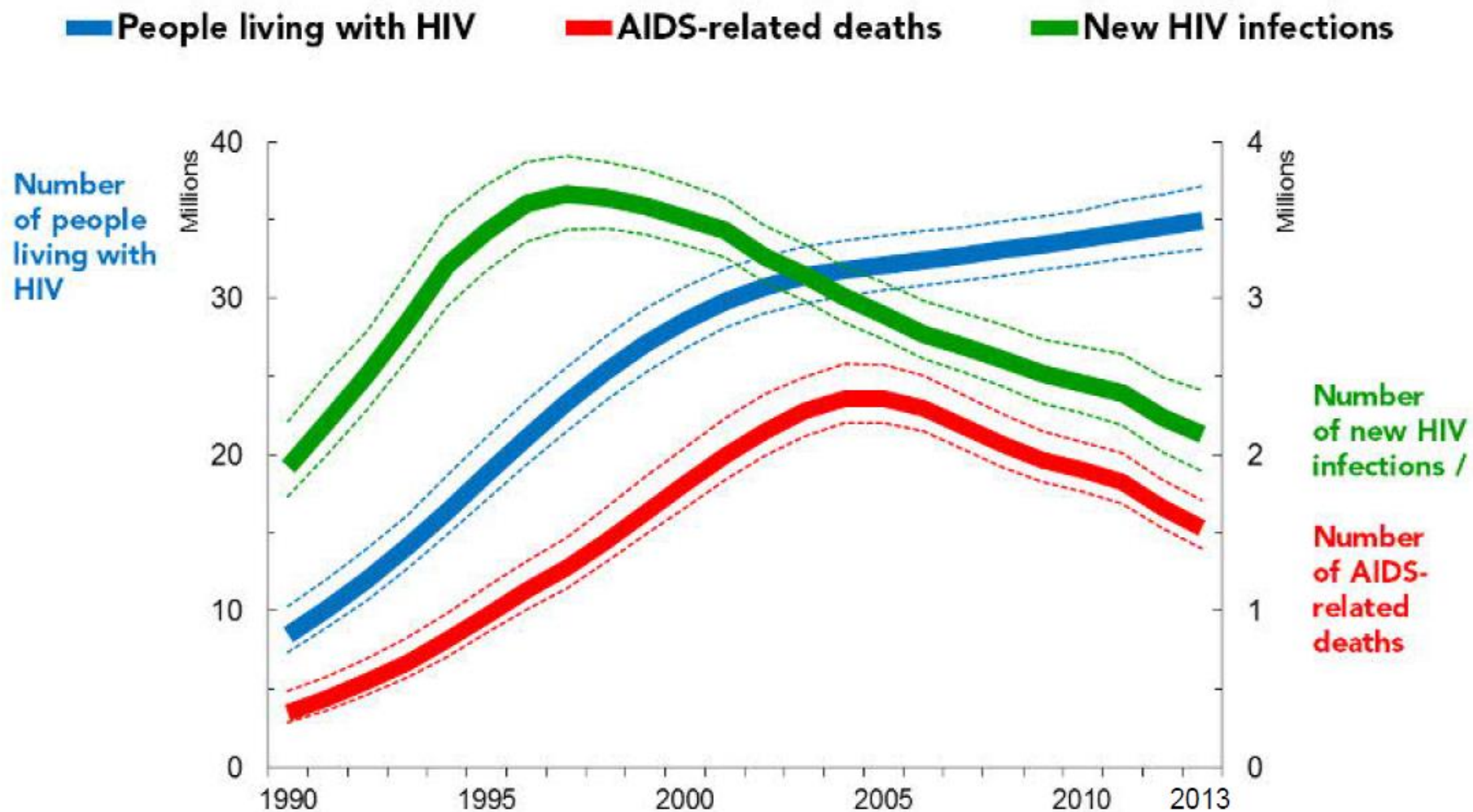

HIV / AIDS

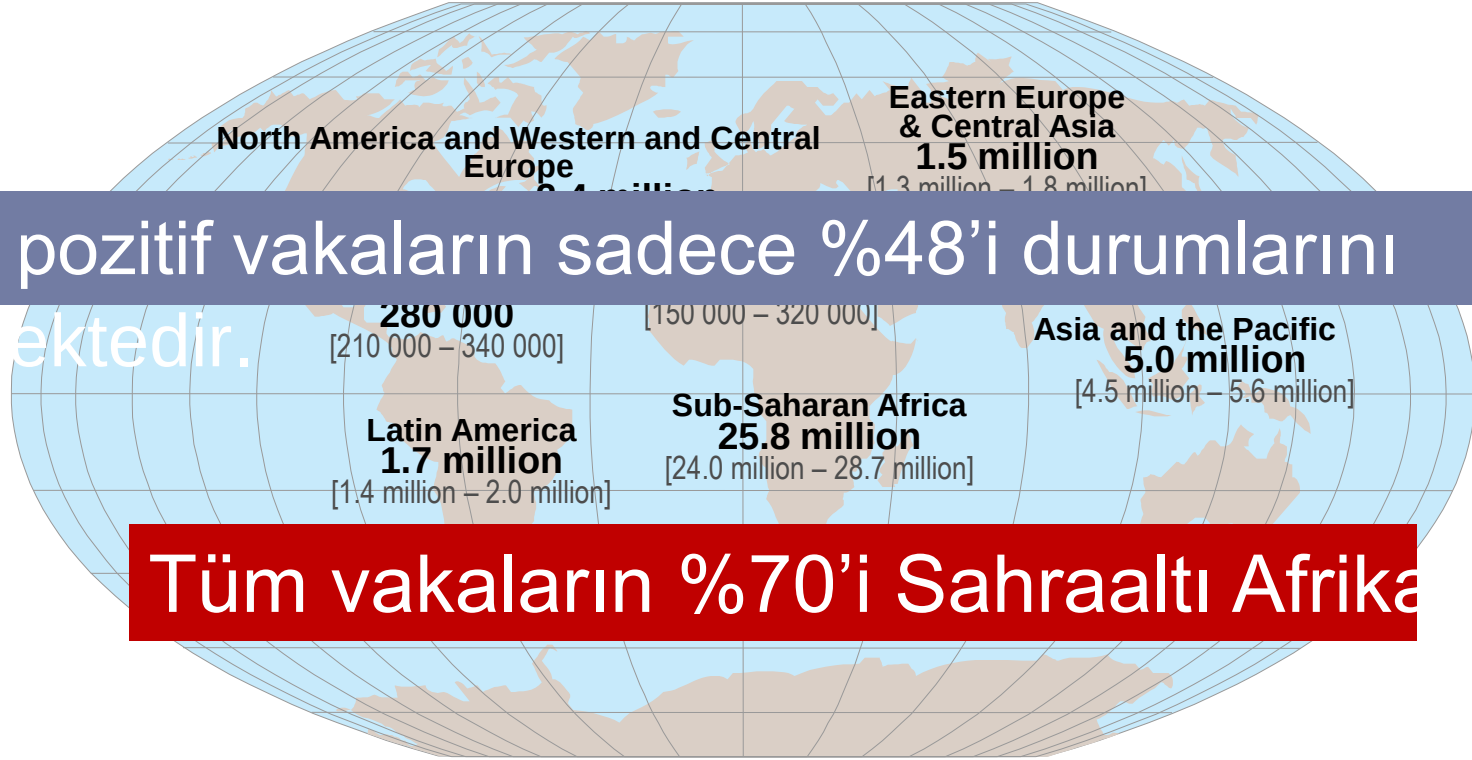
Dünya'da HIV/AIDS

- ▶ İlk vakalar 1981 (1958-1959) yılında tespit edildi.
- ▶ 1980'li yılların başından itibaren 78 milyon kişi HIV ile infekte oldu.
- ▶ 39 milyon kişi AIDS ilişkili nedenlerden dolayı hayatını kaybetti.

Number of people living with HIV, new HIV infections, and AIDS-related deaths, 1990–2013

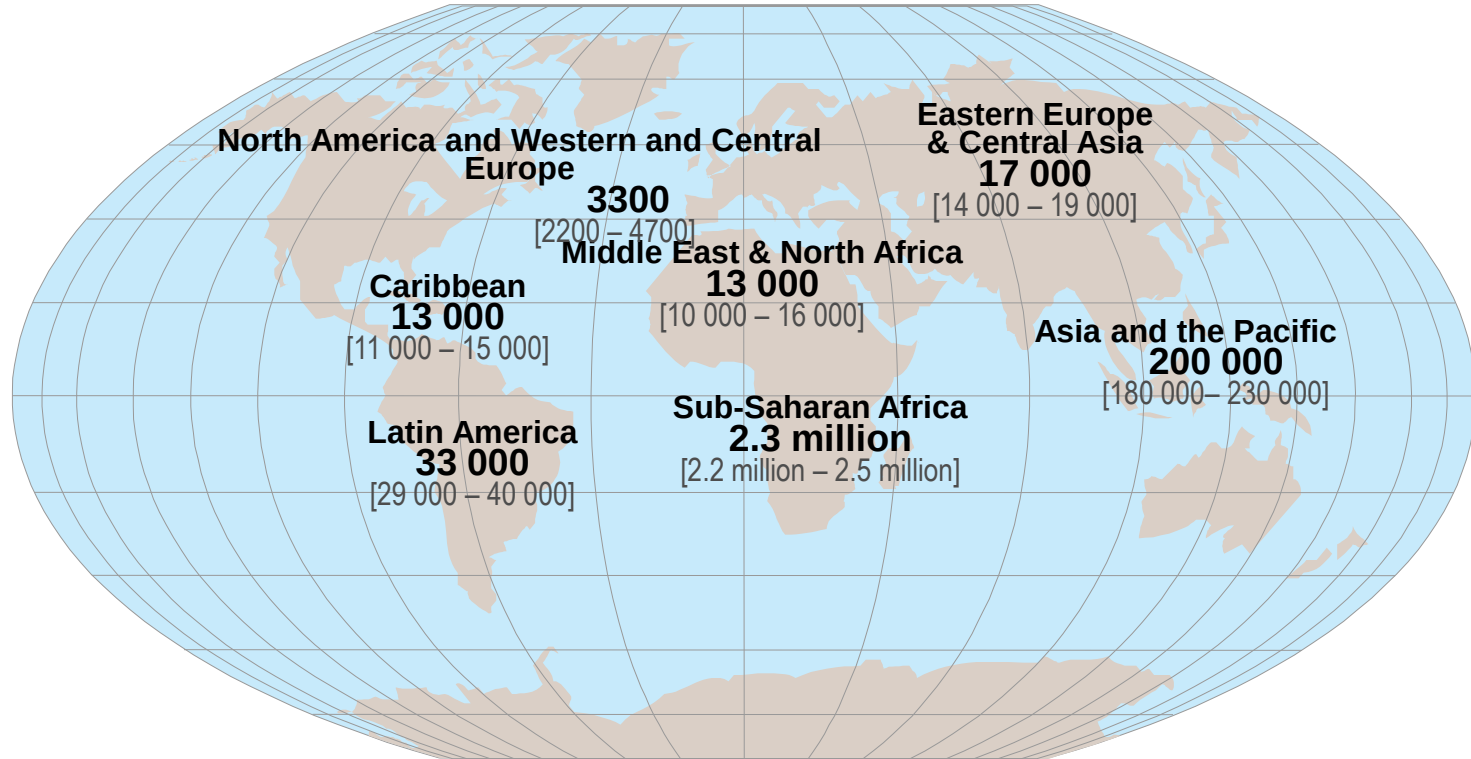

Dünya'daki HIV ile yaşayan erişkin ve çocuklar (2014)

Total: 36.9 million [34.3 million – 41.4 million]

Dünya'daki HIV ile yaşayan <15 yaş çocuklar (2014)

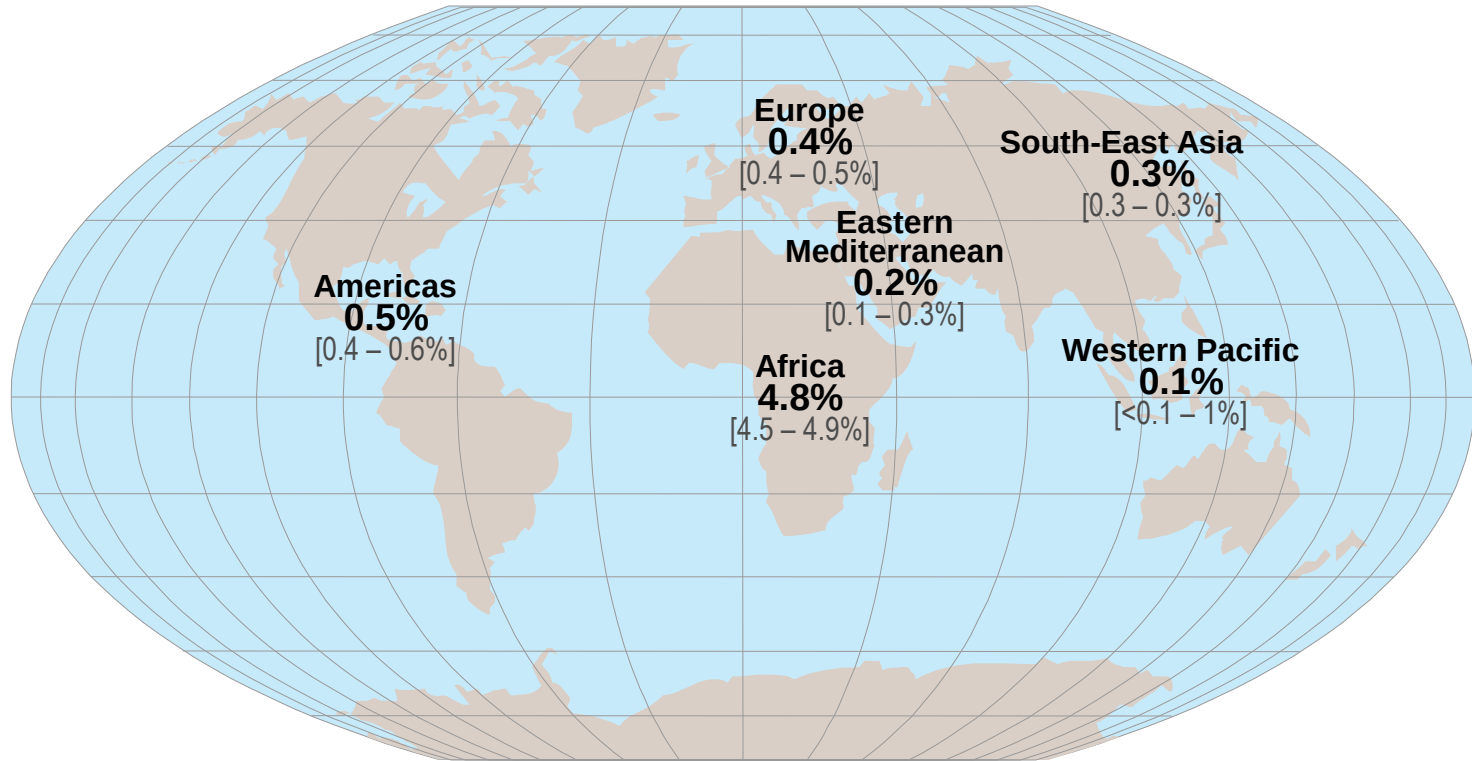

Total: 2.6 million [2.4 million – 2.8 million]

Yaş grupları

- ▶ 2.6 milyon 15 yaş altı çocuklar
- ▶ 4 milyon 15-24 yaş genç kişi
 - ▶ Bunların %29'u 15-19 yaş adolesan
- ▶ 16 milyon 15 yaş ve üstü kadın
 - ▶ Bunların %80'i Sahraaltı Afrika'da
- ▶ 4.2 milyon kişi 50 yaş ve üstü

Erişkin HIV prevalansı (15–49 yaş)

Total: %0.8

Dünya'da HIV/AIDS

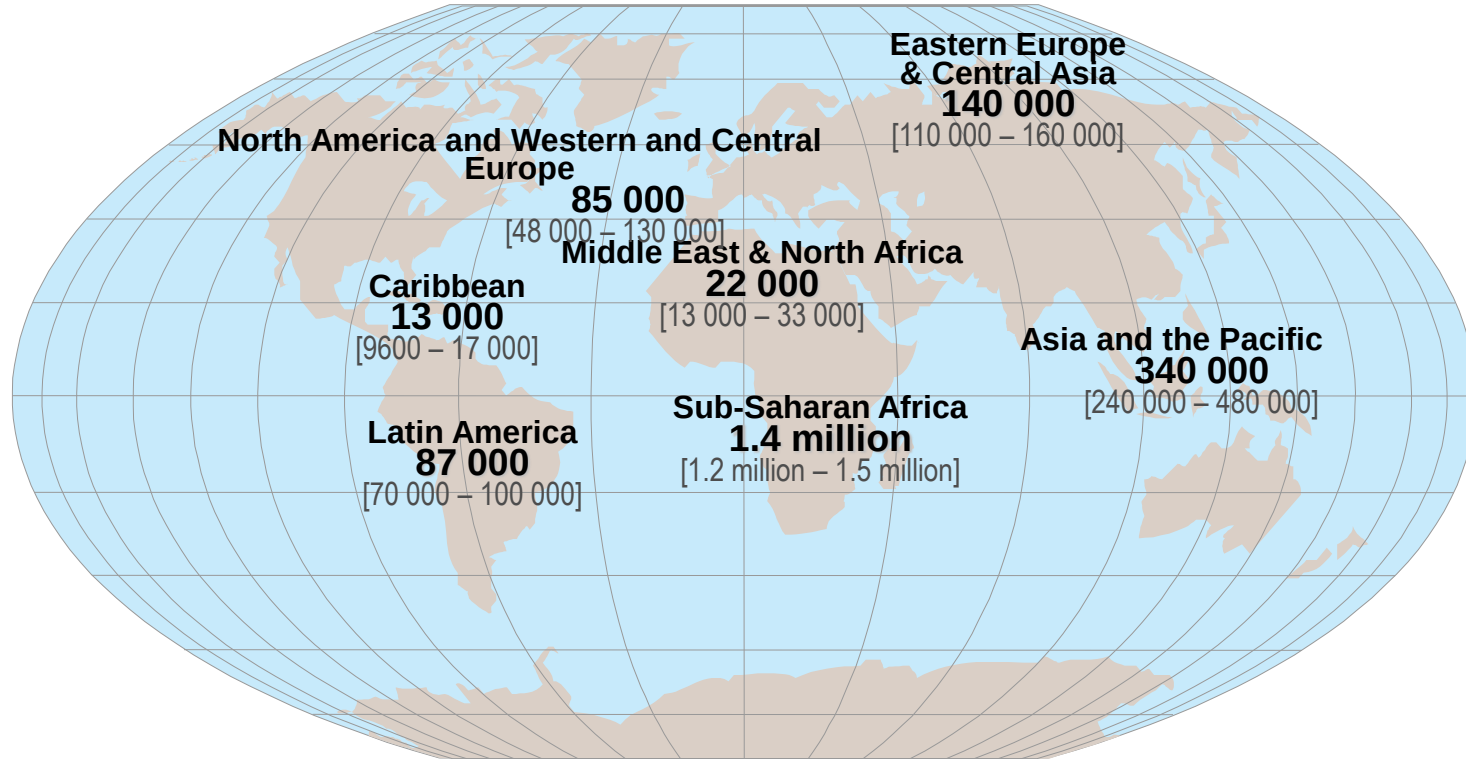
- ▶ 2001-2014 yılına kadar yeni HIV vakası %38 azalmış
- ▶ Yeni HIV vaka sayısı
 - ▶ Yeni vakaların %66'sı Sahraaltı Afrika'da ama yeni HIV vakası %41 oranında azaldı.
 - ▶ Doğu Avrupa ve Orta Asya'da %30
 - ▶ Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da %26

Dünya'da HIV/AIDS

2005 -2013 yeni HIV infeksiyonları;

- ▶ %13 azaldı.
- ▶ Karayiplerde %40 azaldı.
- ▶ Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da %8 arttı.
- ▶ Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da %7 arttı.
- ▶ Doğu Avrupa ve Orta Asya'da %5 arttı.

2014 yılında yeni HIV ile infekte erişkin ve çocuklar

Total: 2.0 million [1.9 million – 2.2 million]

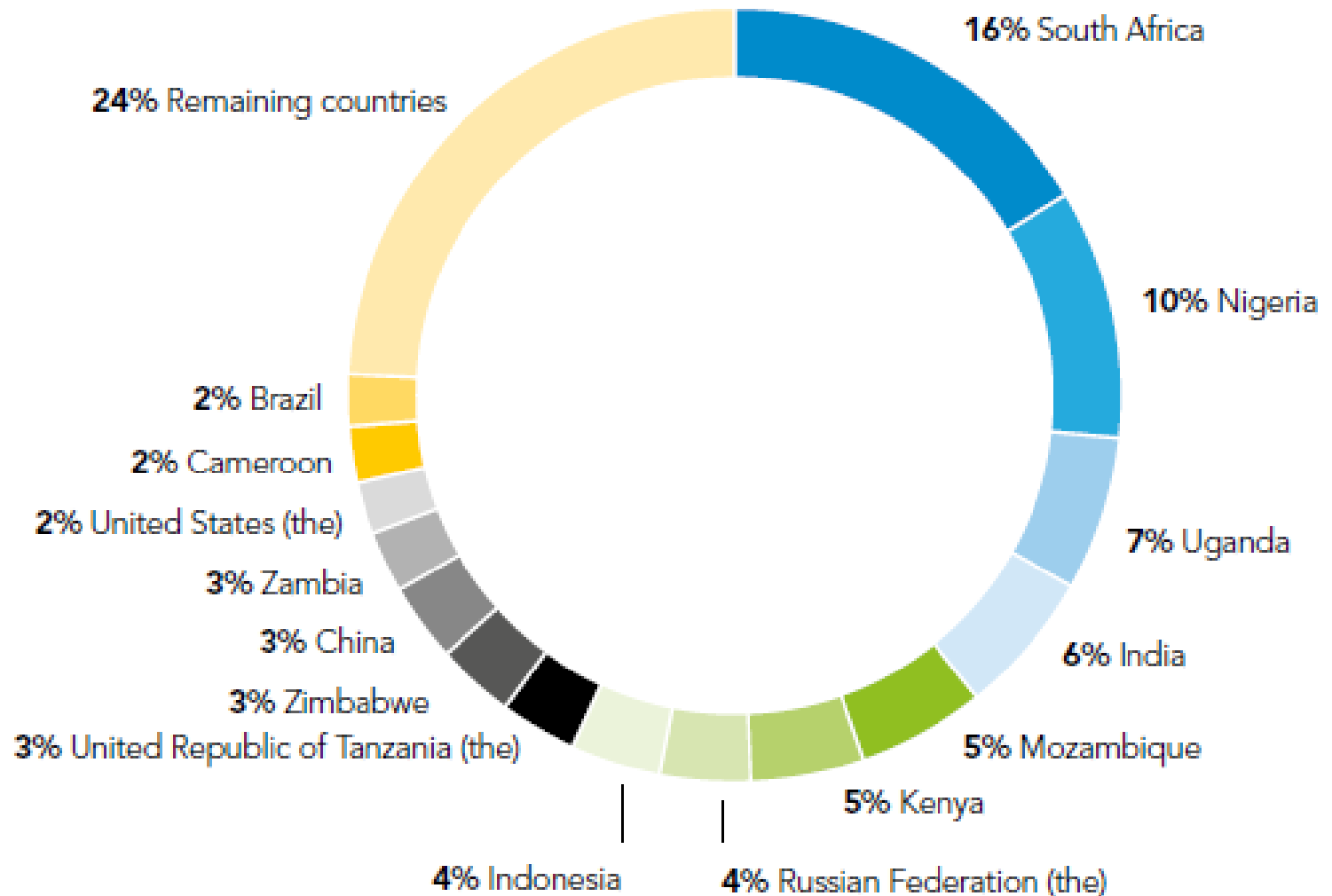
HIV ile yeni infekte olan <15 yaş çocuklar (2014)

Total: 220 000 [190 000 – 260 000]

Çocuklarda yeni enfeksiyon 2001 yılına göre %58 daha c

Yeni HIV infekte vakaların >%75'i 15 ülkede

Source: UNAIDS 2013 estimates.

Dünyada her gün 5600 yeni HIV vakası

- %66'sı Sahraaltı Afrika'da
- Yaklaşık 600 cinsel bulaşım altında
- Yaklaşık 15 yaş ve üstünde
 - %48'si kadın
 - Yaklaşık 30%'u genç kişiler (15–24 yaş)

Dünya'da her saat 50 genç kadın
HIV ile infekte olmaktadır!

2014 yılında HIV nedeniyle ölen çocuk ve erişkinler

2005-2013;

Tüm yaş gruplarında AIDS ilişkili ölümler %35 azalırken adolesanlarda %50 arttı

Sahraaltı Afrika (%39) ve çoğu yerde ölümler azaldı
Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da (%66) artmakta
Doğu Avrupa ve Orta Asya'da (%5) artmakta

Total: 1.2 million [980 000 – 1.6 million]

► Tüm dünyada ölüm nedenleri arasında 6. sırada

Tedaviye ulaşım

- ▶ Tedavi edilen kişi sayısında her %10'luk artış, yeni infeksiyon oluşmasını %1 azaltıyor.
- ▶ Mart 2015'de 15 milyon HIV pozitif kişi tedavi alabilmektedir.
- ▶ Ancak %58 hasta tedavi için halen değerlendirilememiş.
- ▶ HIV ile yaşayan 4 çocuktan 3'ü (%76'sı) tedavi alamamaktadır.
- ▶ Gebe kadınların %73'ü ART alabilmektedir.

Tedaviye ulaşım

- ▶ Avrupa'da tedaviye ulaşım %41
 - ▶ 5 hastanın halen 3'ü ART alamamaktadır.
- ▶ Batı Avrupa, Kuzey Amerika'da %51
- ▶ Latin Amerika'da %45
- ▶ Sahraaltı Afrika'da %37
- ▶ Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da %11

HIV/HBV ve HIV/HCV koinfeksiyonları

- ▶ HIV infekte kişilerin 2-4 milyonu hepatit B ve 4-5 milyonu hepatit C ile infektidir.

HIV/Tüberküloz birlikteliği

- ▶ HIV, aktif tüberküloz hastalığının gelişme riskini 29 kat artırmaktadır.
- ▶ 2013 yılında 1.1 milyon HIV pozitif vakada tüberküloz gelişmiştir.
- ▶ 2013 yılında, yaklaşık HIV pozitif 360 000 kişi tüberkülozdan ölmüştür. Bu rakam her yıl HIV pozitif ölen 1.5 milyon kişinin **dörtte biridir.**

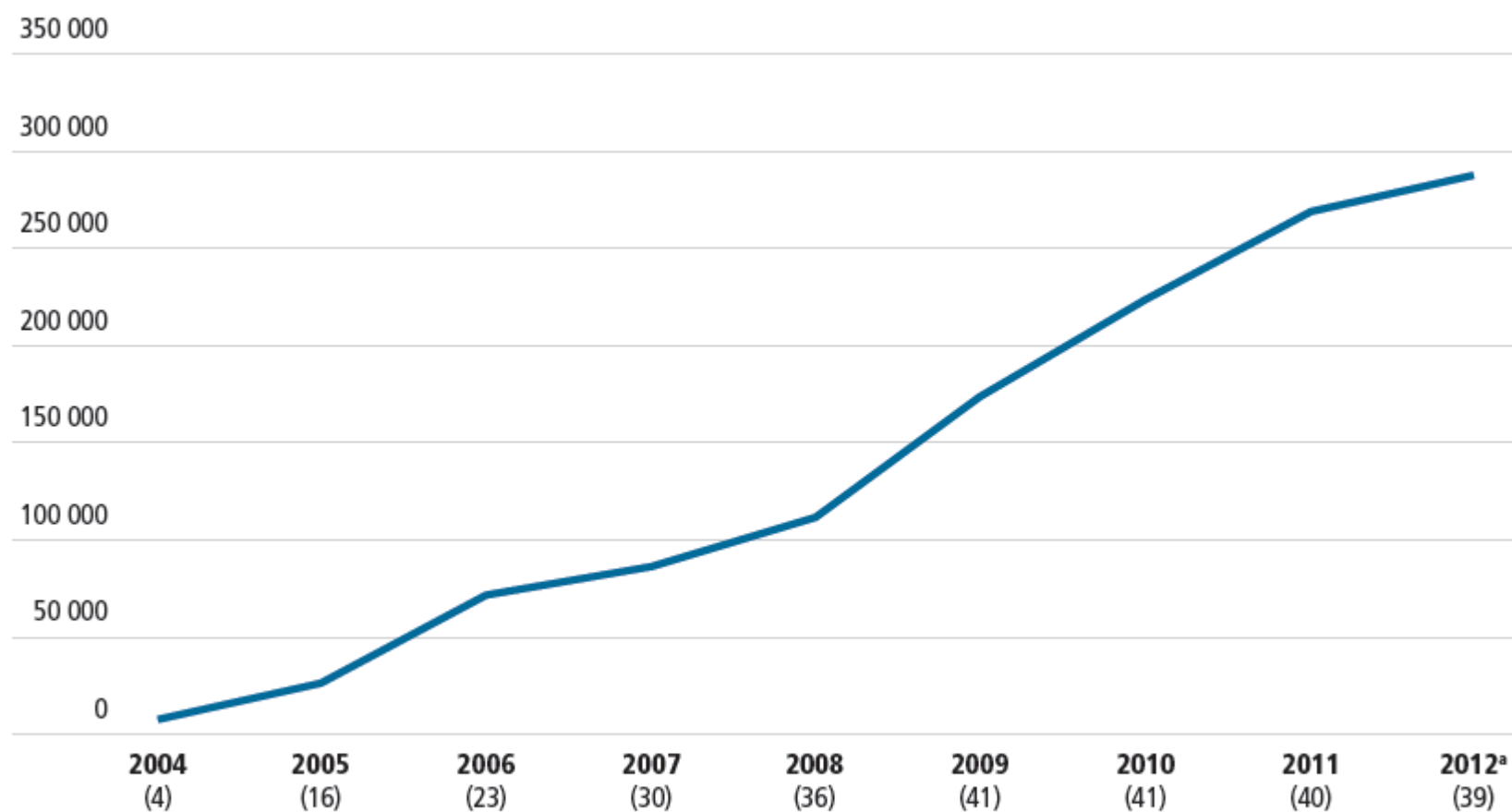
HIV/Tüberküloz birlikteliği

- ▶ HIV ve tüberküloz birlikteliği olan kişilerin çoğunluğu (%78'i) Sahraaltı Afrika'da yaşamaktadır.
- ▶ HIV pozitif kişiler aynı zamanda ilaç dirençli tüberküloz için de risk altındadır.

Türkiye'de HIV/tbc birlikteliği %

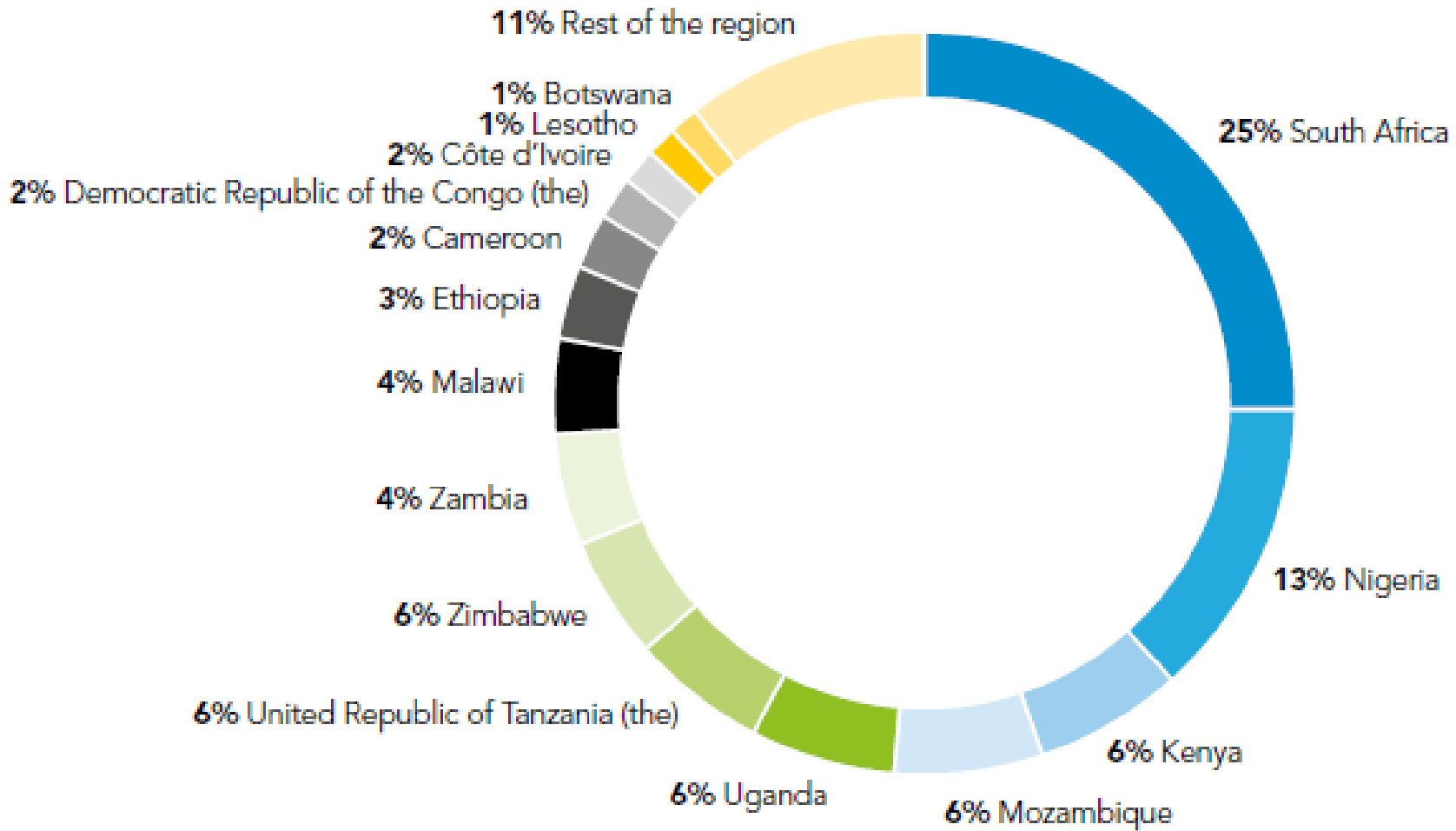
Number of people with TB and HIV receiving antiretroviral therapy in 41 countries with a high burden of TB and HIV, 2004–2012

^a The data for 2012 are provisional, as reported by 17 June 2013.

Note: The numbers in parentheses refer to the number of countries reporting data.

Sahraaltı Afrika

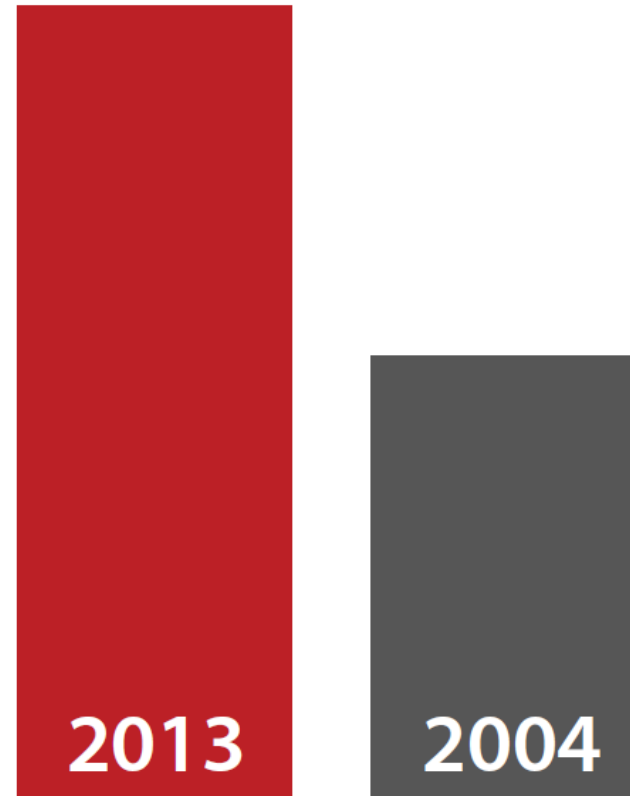
UNAIDS, 2014

HIV IN EUROPE

In 2013 there were

**80%
MORE**

new HIV cases
compared to 2004

www.euro.who.int/aids

**World Health
Organization**

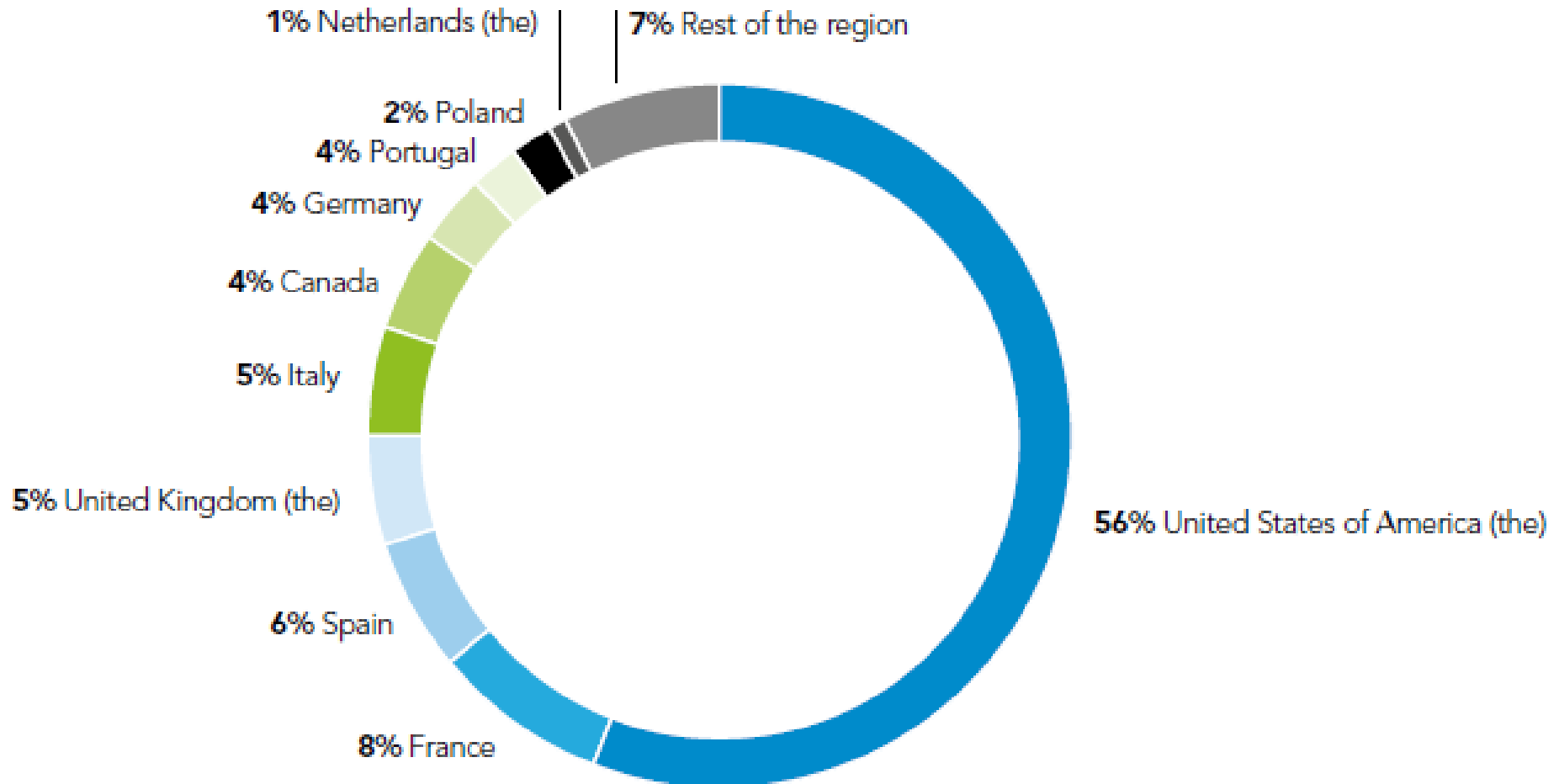
REGIONAL OFFICE FOR

Europe

Avrupa bölgesi

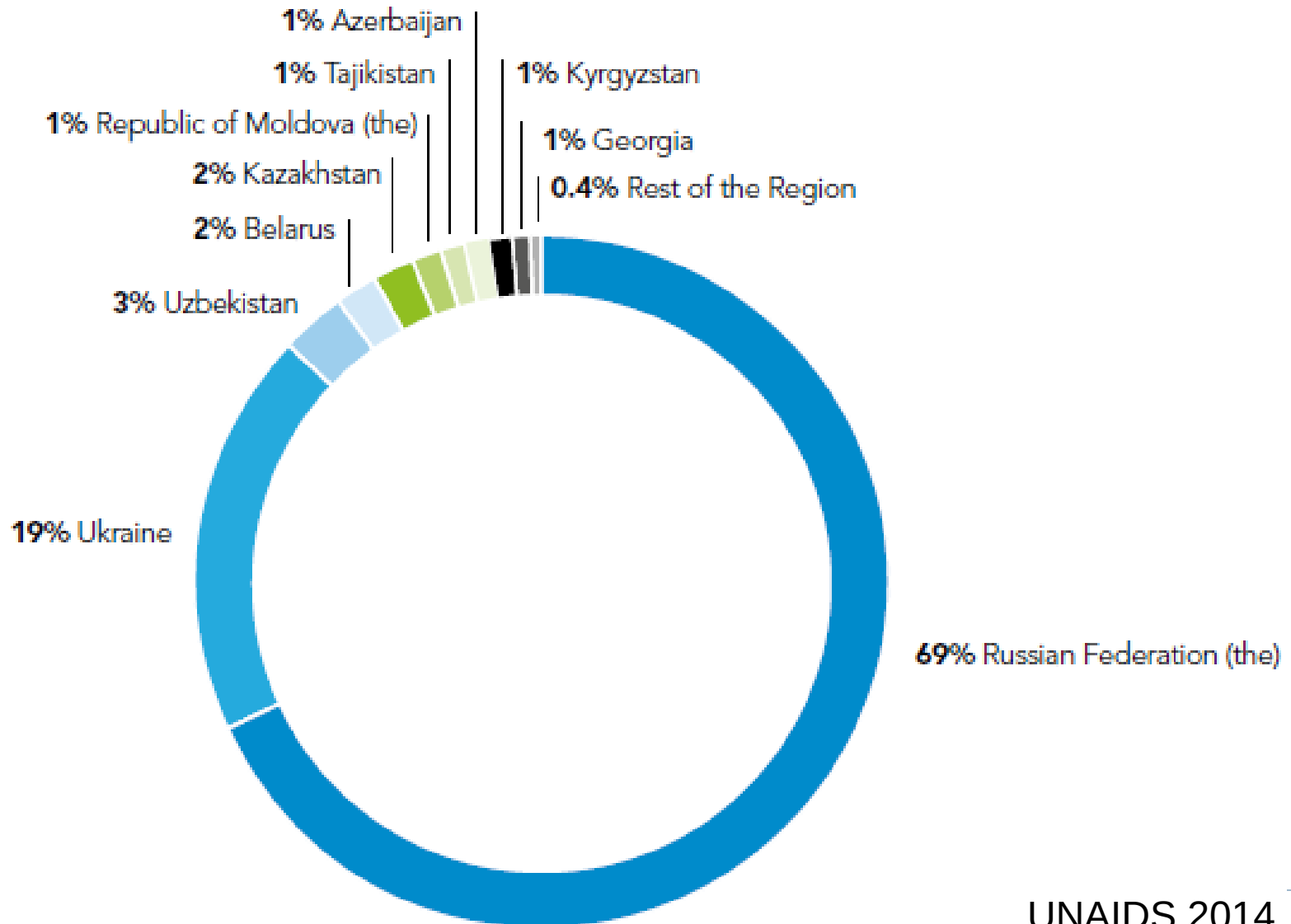
- ▶ Avrupa bölgesi 53 ülke, 2000-2014
 - ▶ Bu bölgedeki yeni vakalardaki artış oranlarının %77'si Doğu Avrupa ve Orta Asya'da saptanmış.
 - ▶ Rusya Federasyonu'nda %69 artış
 - Rusya, Ukrayna, Özbekistan, Estonya,....
 - ▶ Esas sorun Doğu Avrupa'da iv ilaç kullanımı ve hastaların geç dönemde tanı alması

Batı ve Orta Avrupa, Kuzey Amerika

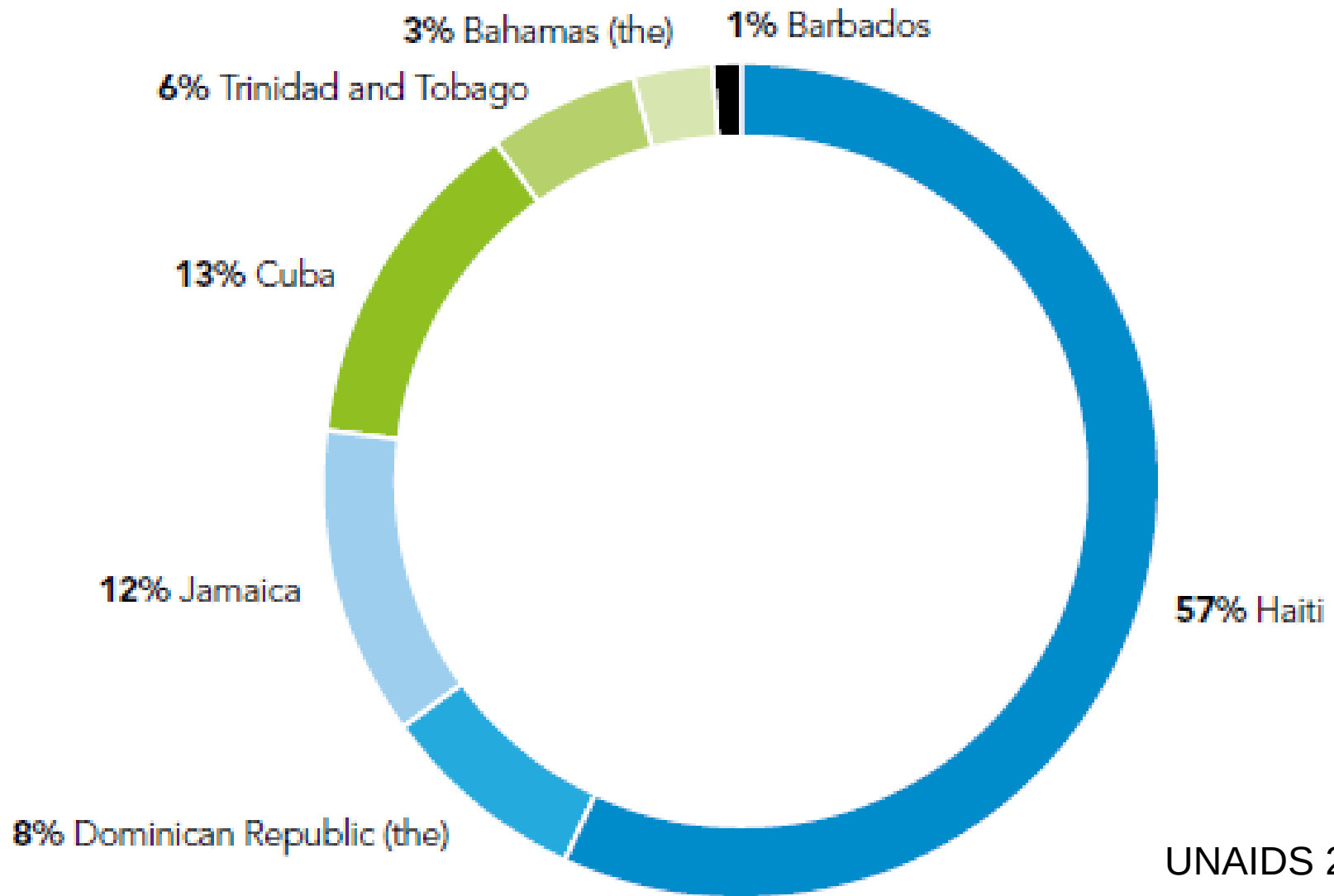

UNAIDS 2014

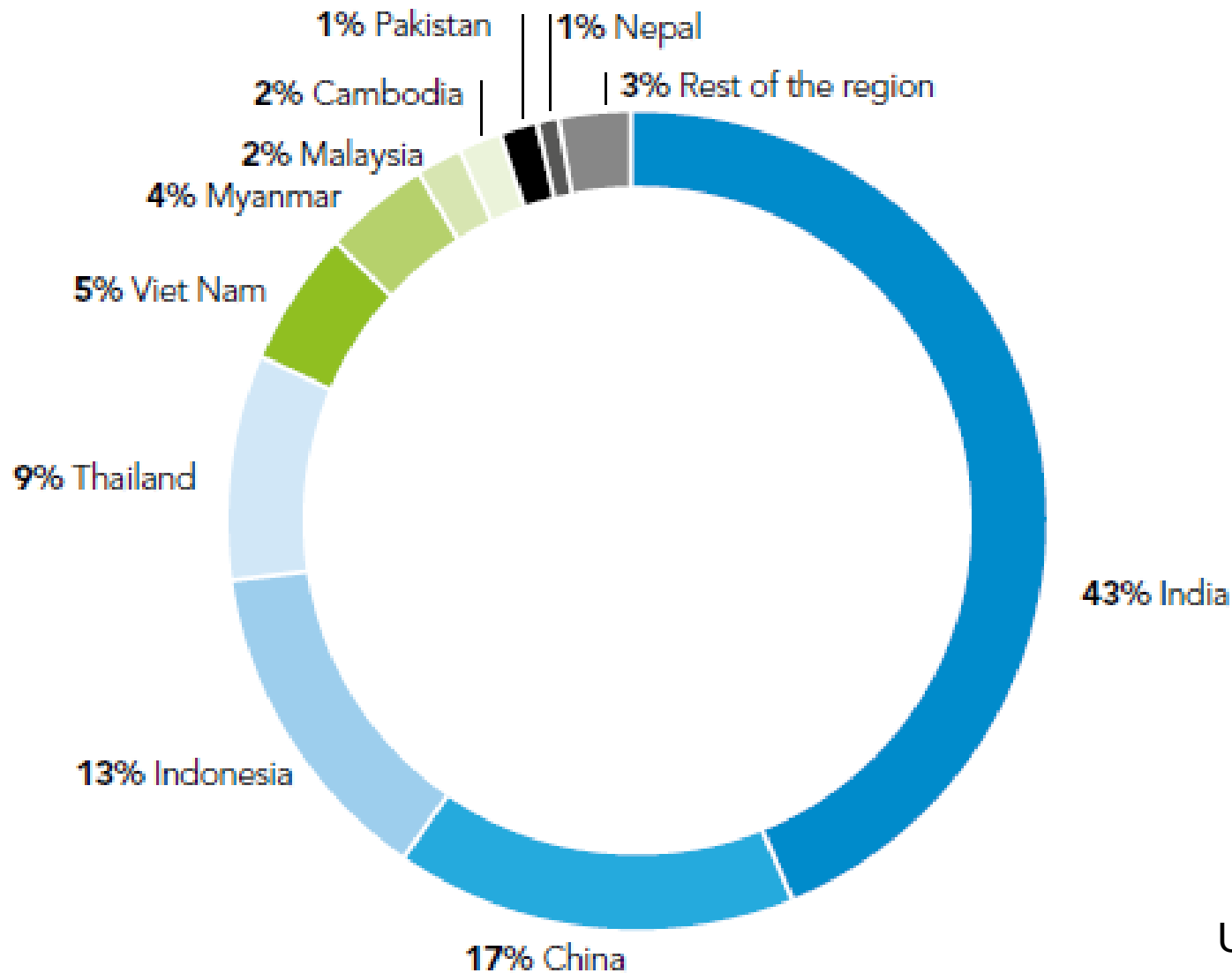
Doğu Avrupa ve Orta Asya

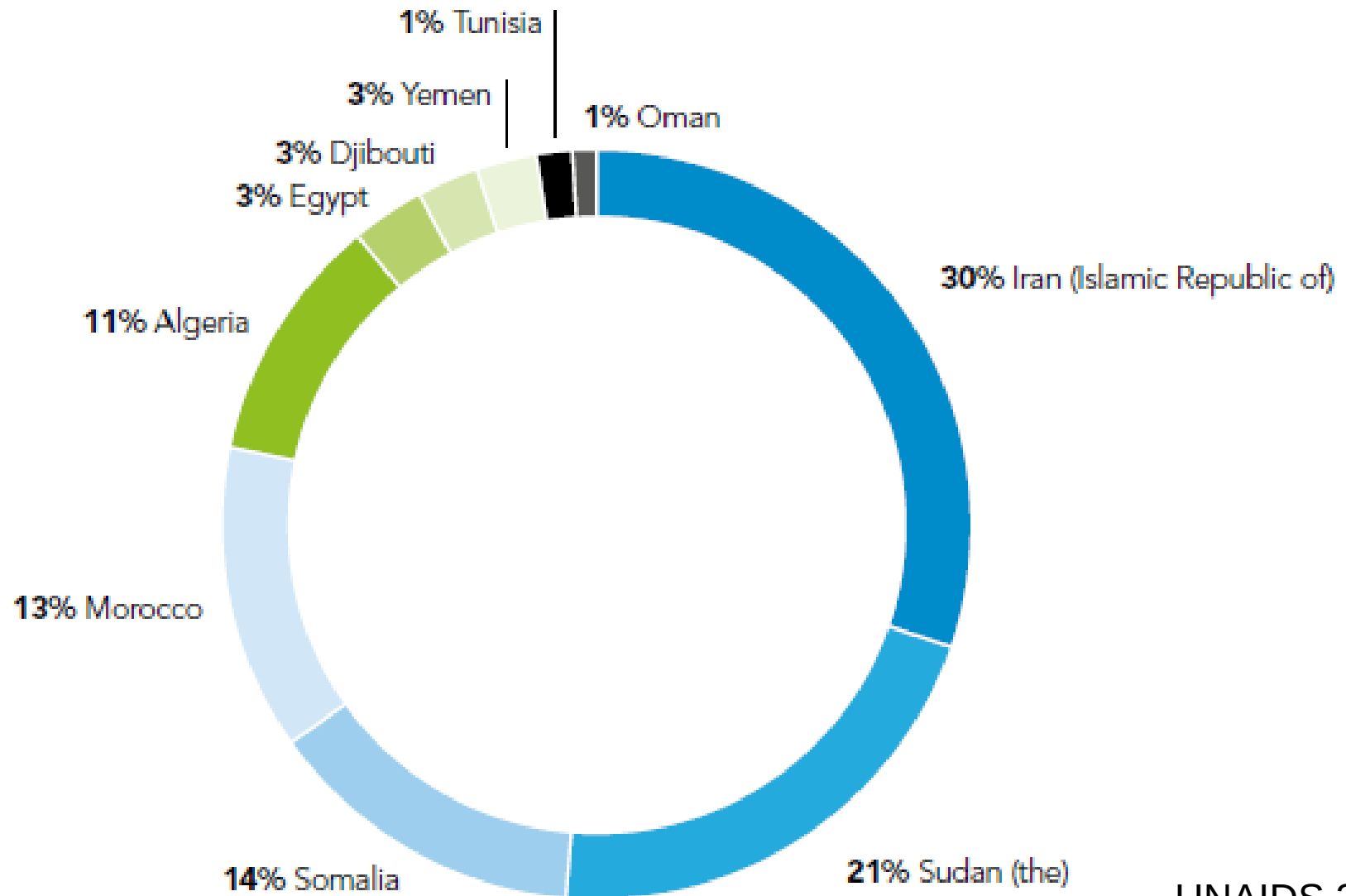
Karayıpler

Asya ve Pasifik

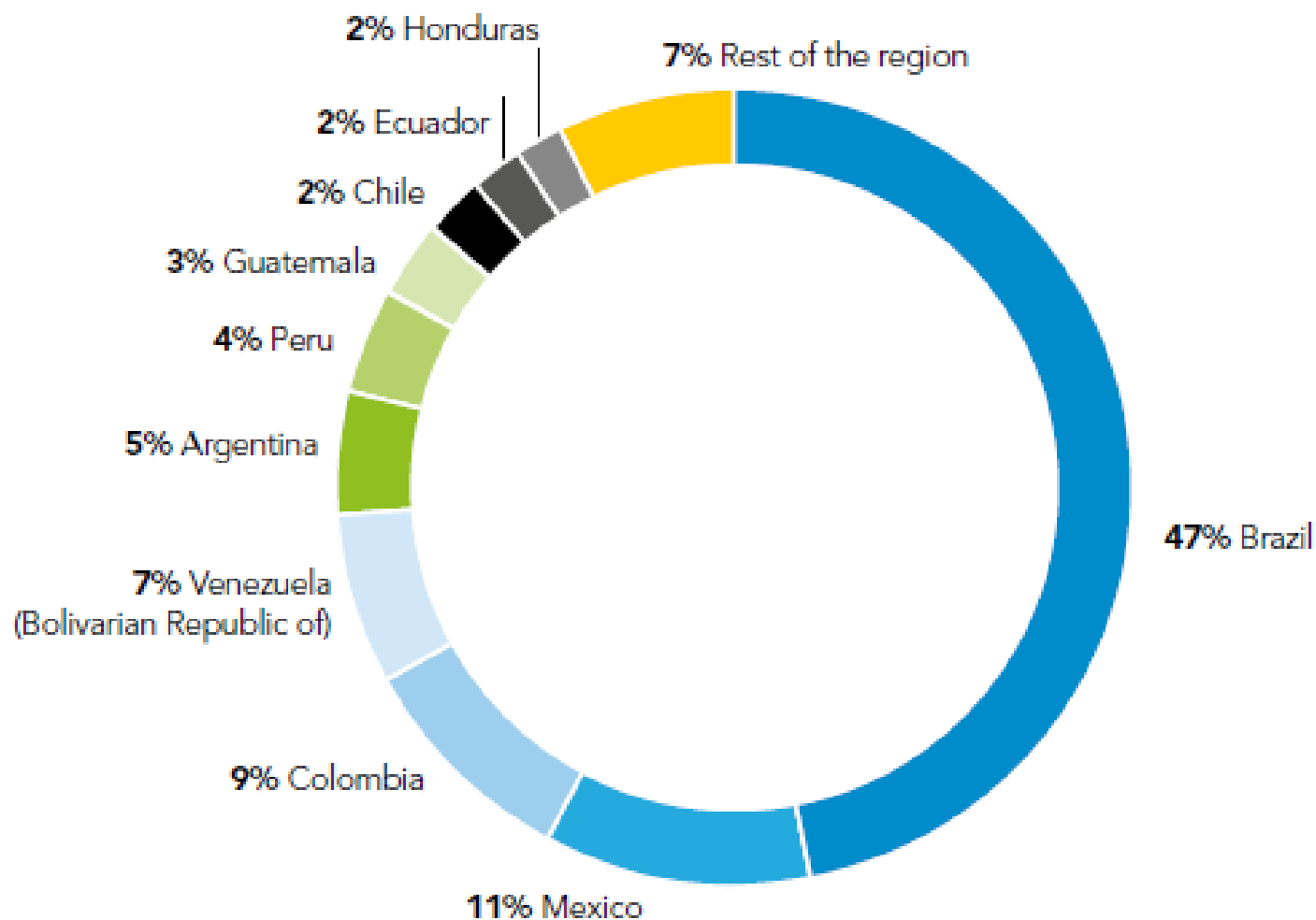

Orta Asya ve Kuzey Afrika

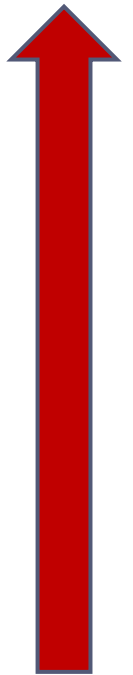
UNAIDS 2014

Latin Amerika

HIV insidansı kimlerde daha fazla?

- ▶ Güney ve Doğu Afrika'da adolesan kızlar ve genç kadınlar (1/4)
- ▶ Seks çalışanları → 12 kat
- ▶ MSM → 19 kat
- ▶ Transeksüeller → 49 kat
- ▶ İntravenöz ilaç kullanıcıları → 28 kat

HIV insidansı kimlerde daha fazla?

- ▶ Mahkumlar
- ▶ Göçmenler (Avrupa'da yeni vakaların $\geq 40\%$)
- ▶ HIV infekte gebe kadınlar ve çocukları
- ▶ Özürlü kişiler
- ▶ 50 yaş ve üstü populasyon

Adolesan kızlar ve genç kadınlar

- ▶ Tüm dünyada HIV infekte ≥ 15 yaş kadınların %15'i 15-24 yaşında
 - ▶ Bunların %80'i Sahraaltı Afrika'da yaşıyor.
- ▶ Sahraaltı Afrika'da HIV infekte 15-24 yaş kızlar erkeklerden iki kat daha fazla
- ▶ Kadınlar erkeklerden 5-7 yaş daha genç
- ▶ infekte olmakta.

Genç kızlar şiddet nedeniyle HIV için riski altında

► Moundou, Chad

Seks çalışanları

- ▶ Kadın seks çalışanları
 - ▶ Botswana
 - ▶ Rwanda
 - ▶ Swaziland
 - ▶ Zimbabwe

%45'i HIV pozitif
- ▶ Karayiplerde yüksek
 - ▶ Haiti'de %8.4
- ▶ Afrika ve Haiti dışı ülkelerde prevalans < %6
- ▶ Erkek seks çalışanları
 - ▶ 27 ülkede prevalans %14

MSM

- ▶ Latin Amerika ülkeleri (%33)
- ▶ Senegal (%22)
- ▶ Jamaika (%37.6)
- ▶ Kuzey Amerika
- ▶ Avrupa
- ▶ Asya
- ▶ Avustralya

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

İv ilaç kullanıcıları

- ▶ HIV prevalansı en az 28 kat daha yüksek
 - ▶ Bazı ülkelerde en az 50 kat daha yüksek
- ▶ Yaklaşık %13'ü HIV pozitif
- ▶ Sahraaltı Afrika dışındaki yeni vakaların %30'u i.v. ilaç kullanıcısı olduğu tahmin ediliyor.
- ▶ Güney Asya
- ▶ Pasifik
- ▶ **Doğu Avrupa**
- ▶ **Orta Asya**

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

Transeksüel kişiler

- ▶ HIV prevalansı transeksüel kadınlarda %19
- ▶ Transeksüel kadında aynı zamanda hem seks ticareti hem de iv ilaç kullanımı nedeniyle risk artıyor.

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

Göçmen ve mülteciler

- ▶ Genel popülasyona göre risk 4 kat daha yüksek
- ▶ Güney Afrika'dan gelen göçmenlerde daha fazla

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

Mahkumlar

- ▶ Tutuklanma nedeni (iv ilaç kullanımı, seks ticareti)
- ▶ Anal seks
- ▶ Cinsel taciz
- ▶ Bazı merkezlerde HIV prevalansı 50 kat daha yüksek

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

Gebe kadınlar ve çocukları

- ▶ HIV pozitif çocukların %91'i Sahraaltı Afrika'da, %6'sı Asya ve Pasifik'te ve geri kalanı diğer ülkelerde yaşıyor.
- ▶ **Her iki dakikada bir çocuk HIV infekte oluyor!**

Piot P, et al. *Lancet* 2015; 386:171-218
UNAIDS 2014

Sokakta yaşıyan çocuk ve ergenler korunmasız cinsel ilişki ve damar içi ilaç kullanımı nedeniyle HIV için risk altında

Odessa, Ukraine

Çocuk istismarı ve cinsel sömürü, uyuşturucu bağımlılığı

Flipinler

50 yaş ve üstü popülasyon

- ▶ HIV pozitif popülasyonun 4.2 milyonu 50 yaş ve üstü
 - ▶ Sahra altı Afrika'da 50 yaş üstü 2 milyondan fazla HIV pozitif bulunmakta, bu da 50 yaş üstü popülasyonun %60'ını oluşturmaktadır.
- ▶ HIV infekte erişkinlerin %13'ü 50 yaş ve üstü
- ▶ Erişkin HIV pozitiflerin düşük ve orta gelirli ülkelerde %12'si, yüksek gelir düzeyli ülkelerde %30'u 50 yaş ve üstündedir.

Plot P, et al. *Lancet* 2015, 386:171-218

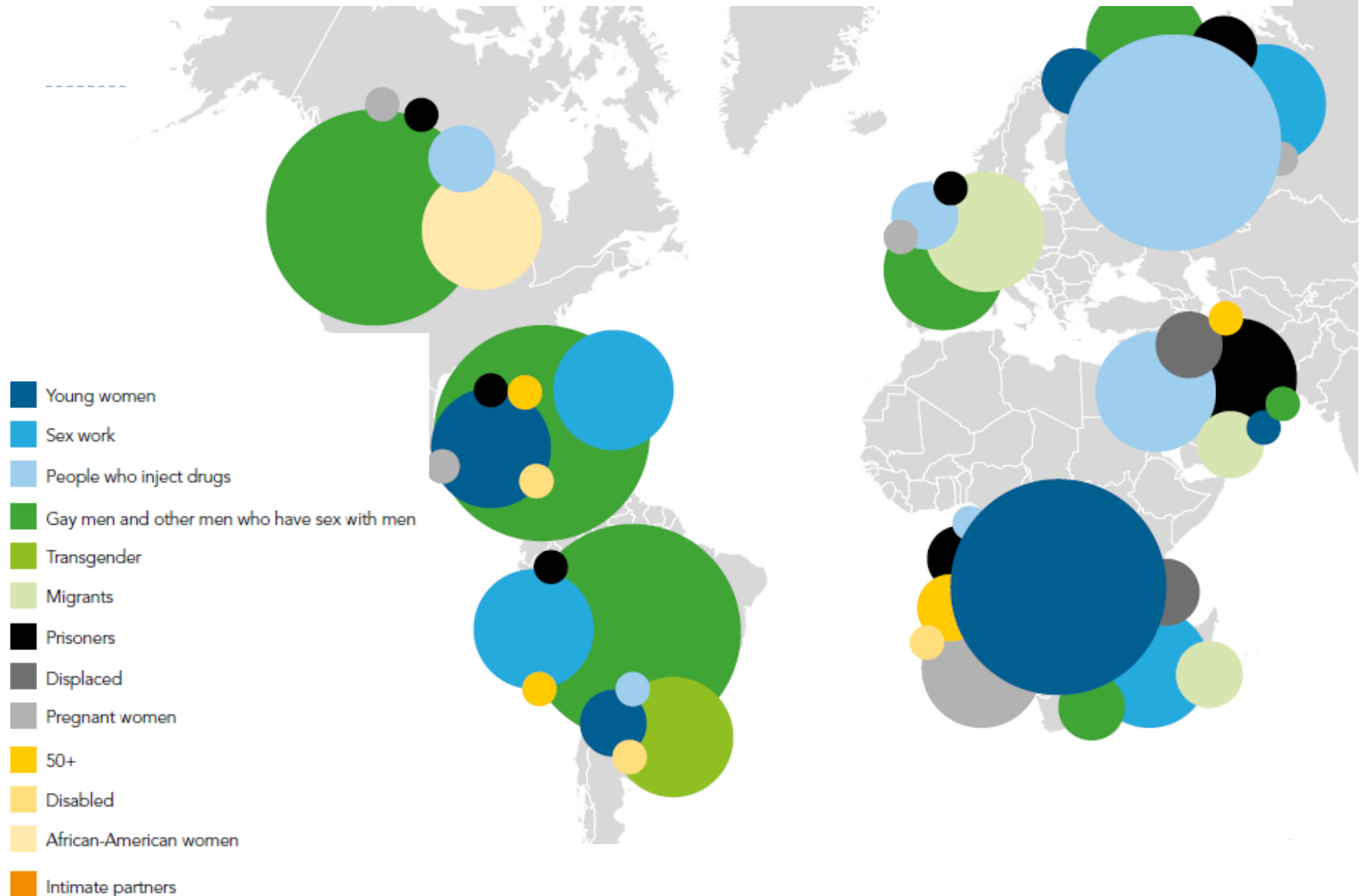
UNAIDS 2014

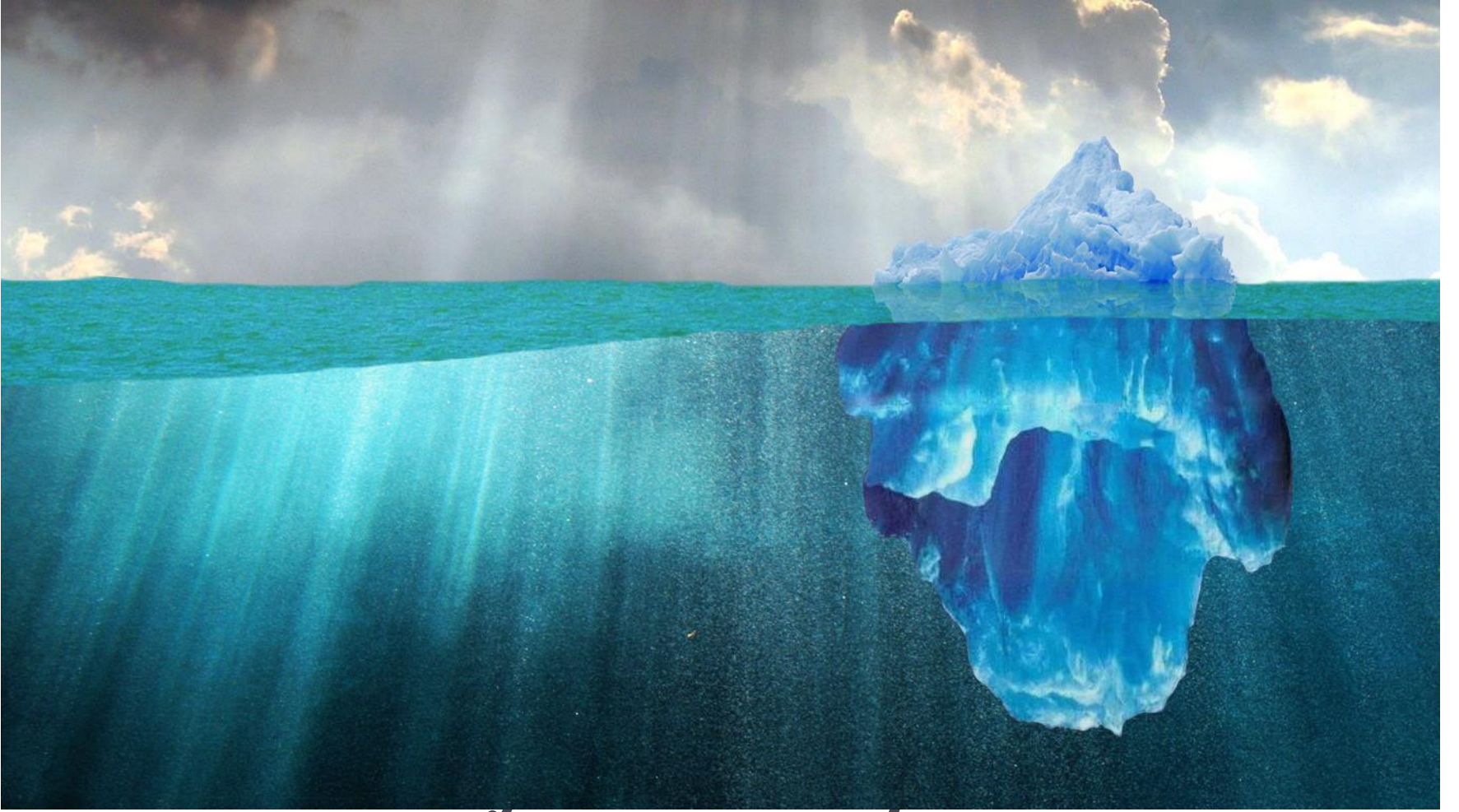
Özürlü kişiler

- ▶ Özürlü kişilerde Güney Afrika'da HIV prevalansı %16.7

The importance of location and population

Türkiye'de HIV/AIDS

Epidemiyoloji

- ▶ 1985 → Türkiye'de ilk vaka
- ▶ 1985 → Bildirimi zorunlu hastalık
- ▶ 1986 → Kan ve kan ürünlerinin HIV taraması
- ▶ 1994 → Kodlu bildirim sistemi
- ▶ 1996 → Ulusal AIDS Komisyonu

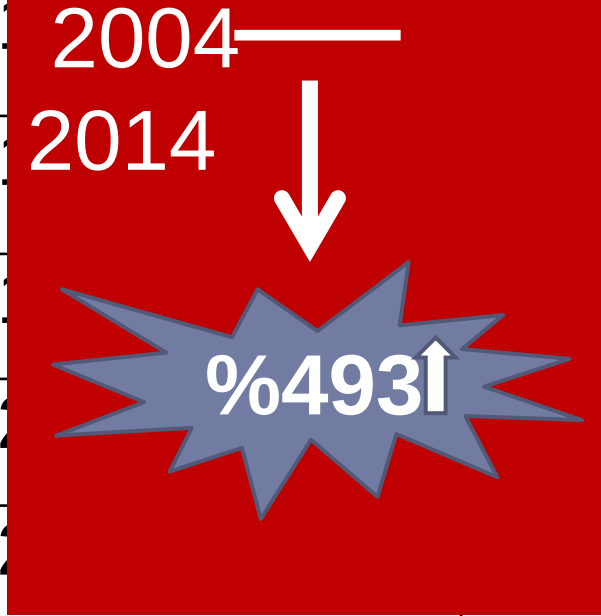
Ülkemizde HIV testi kimlerde zorunlu?

- ▶ Kan/organ donörleri
- ▶ Kayıtlı seks çalışanları

Türkiye’de HIV/AIDS

Yıllar	Vaka sayısı
2004	
2014	
2014	1967
2015 Haziran	893
Toplam	10475

Yabancı uyruklu

%15

25-45 yaş↑

Kadın

%25

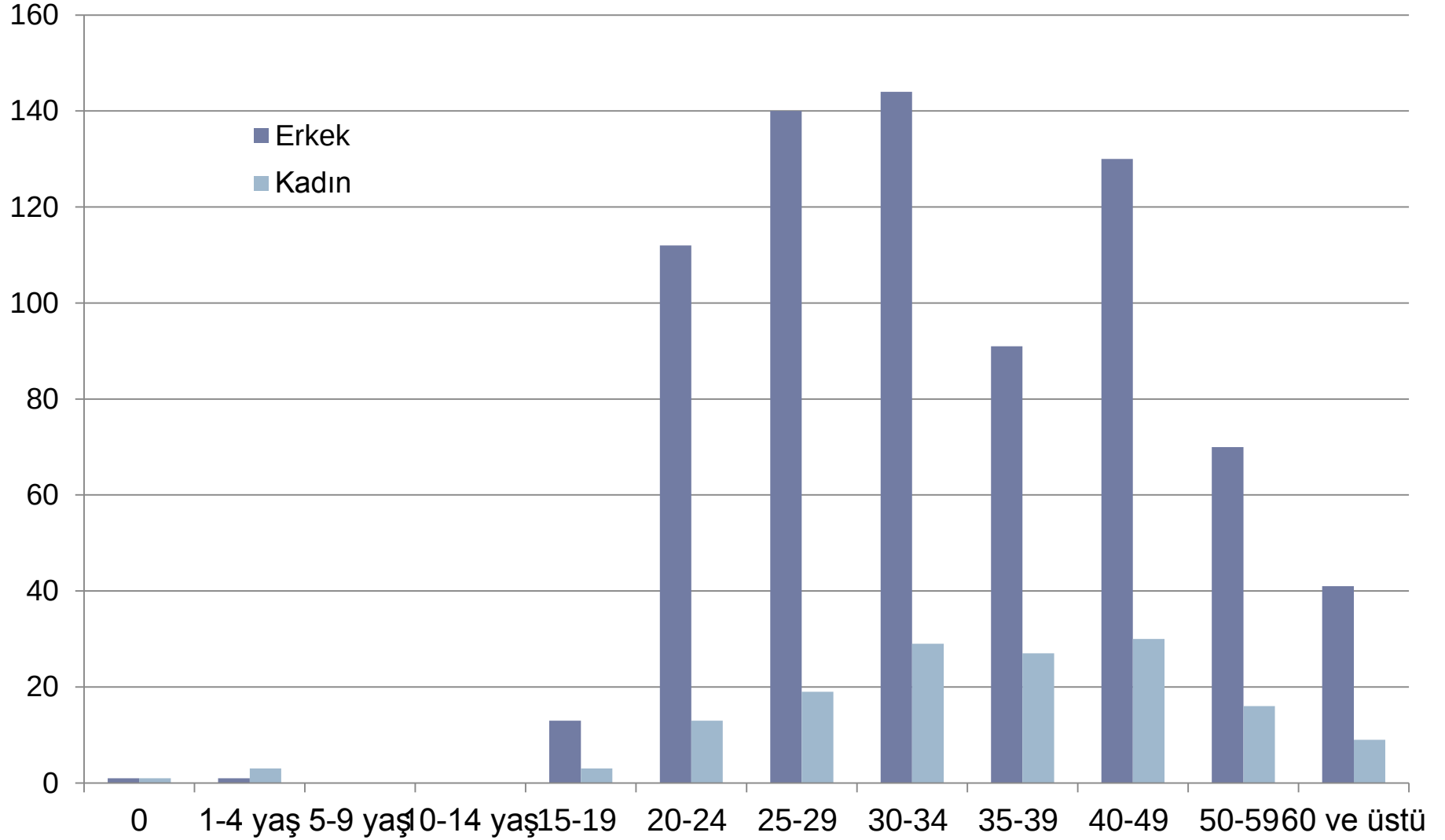
Erkek

2015 yılında;

Kadın %16

Erkek %84

01 Ocak-30 Haziran 2015 HIV/AIDS Vakaların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

**Türkiye’de 2015 yılında (1 Ocak- 30 Haziran)
bildirilen HIV/AIDS vakalarının olası bulaş yolları**

Olası bulaşma yolları	n	%
Heteroseksüel ilişki	219	24.5
Homo/biseksüel ilişki	149	16.7
D.İçi mad. bağımlılığı	9	1.0
Anneden bebeğe	5	0.6
Nozokomiyal bulaş	2	0.2
İnfekte kan transfüzyonu	2	0.2
Hemofili hastası	0	0.0
Bilinmeyen	507	56.8

HIV/CYBİ bulaşının önlenmesi

1. Kadın ve erkek prezervatifi kullanılması (Güvenli cinsel ilişki)

- Prezervatifin doğru ve sürekli

kullanımı HIV'in de içinde

bulunduğu cinsel temasla bulaşan

infeksiyonlardan %85 ve üzerinde korunma

sağlar.

2. HIV ve diğer cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların test edilmesi

- ▶ Hastalıkların erken dönemde öğrenilmesi, tedavi olma şansın artırmakta ve cinsel

HIV testi yaptırılmalı ve HIV testi yaptırmanın

- ▶ **damgalanmaya neden olmaması sağlanmalı ve toplum bu yönde bilinçlendirilmelidir!**

önermektedir.

- ▶ HIV'in de içinde bulunduğu cinsel yolla bulaşan hastalıklar tedavi edilmelidir.

DSÖ genel popülasyonda kimlere surveyans yapılmasını öneriyor?

- ▶ Cinsel olarak aktif erkek ve kadınlar
- ▶ Adolesanlar

DSÖ riskli gruba sürveyans yapılmasını öneriyor

- ▶ Seks çalışanları ve müşterileri
- ▶ MSM/biseksüel erkekler
- ▶ Uyuşturucu kullananlar
- ▶ CYBİ için tedavi almış grubun araştırılması
- ▶ Ülkeye özel gruplar; Askerler, denizciler, ulaşım işçileri

3. Sünnet

- ▶ Sünnet heteroseksüel ilişkide yaklaşık %60 oranında HIV bulaşını azaltmaktadır.

4. Antiretroviral tedavi

- ▶ HIV'e yönelik ilaç kullanımı HIV negatif cinsel e e %96 oranında bulaşı azaltmaktadır.

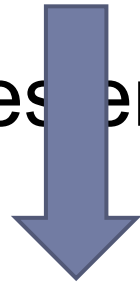

5. Damar içi uyuşturucu kullanımının azaltılması

- ▶ İğne ve enjektör paylaşımının engellenmesi
- ▶ İlaç bağımlılığının tedavisi
- ▶ HIV testinin yapılması ve danışmanlık
- ▶ HIV tedavisi
- ▶ Prezervatife kolay ulaşım sağlanması
- ▶ Cinsel yolla bulaşan diğer hastalıkların tedavisi

6. Anneden bebeğe HIV bulaşının engellenmesi

- ▶ Hiçbir tedavi veya önlem alınmazsa anneden bebeğe bulaş riski %15-45
- ▶ Anne ve doğar doğmaz bebeğe tedavi verilmeli
- ▶ Anne sütü ile beslenmesinin önlenmesi....

Bulaş riski %1-2

7. HIV enfeksiyonunun kan ve kan ürünleri ile bulaşının engellenmesi

- Herhangi bir kan ya da kan ürünlerinin HIV için test yapıldığından emin olunmalıdır.

8. HIV için temas öncesi ve sonrası profilaksi

- ▶ Temas öncesi profilaksi; serodiskordant çiftler, MSM'ler, transseksüel kadınlar için önerilmektedir.
- ▶ Temas sonrası profilaksi; cinsel temas veya penetran yaralanma/mukozal temas sonrası önerilmektedir.

WHO, 2015

9. Diğer

- ▶ İnsan hakları
- ▶ Risk grupları için HIV koruma programları
- ▶ Damgalanma, ayrıştırmayı engelleyici politikalar
- ▶ Cinsel tercihlerin suç sayılmaması için yasal düzenlemeler

HIV için 2020 Küresel Hedef (90/90/90)

► Tanısal

- Tahmin edilen vakaların **%90**'ına tanı koyulması

► Tedavisel

- HIV infekte kişilerin **%90**'ının tedaviye ulaşması
- Tedavi edilen vakaların **%90**'ında viral baskılanma sağlanması

► Önleme

- Yeni infekte vaka sayısının %75 oranında

2030 yılında tüm vakaların tedaviye erişim

inmesi

2030 için hedefler

- ▶ Yeni HIV enfeksiyonu gelişen olgu sayısını %90 azaltmak
 - ▶ Çocuklarda yeni HIV enfeksiyonunu 0'a indirmek
 - ▶ Yıllık yeni vaka sayısı 200 000–300 000
 - ▶ HIV pozitif kişilerdeki damgalanma ve dışlanmayı %90 oranında azaltmak
 - ▶ Duyarlı ve anahtar popülasyondaki ayrımcılığı 0'a indirmek
 - ▶ AIDS ilişkili ölümlerin %90 oranında azaltmak
-

TEŞEKKÜR EDERİM...